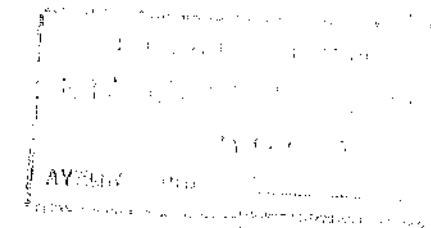

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'. — ΤΟΜΟΣ Γ'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΚΟΚΚΑΡΑΚΗ ΚΑΙ Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟΥ

1890

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ ΕΤΟΣ

Ἦν τῷ 1^ῳ Τόμῳ τῆς «Ἀναπλάσεως» φιλοτίμως προσήνεγκαν τὴν πολύτιμον συνεισφοράν των οἱ κύριοι :

Βεν. Ἀδραμόπουλος.
Μιχ. Ἀδαΐνης ἀρχιμανδρίτης.
Γερμανός, Μητροπολίτης Ἀθηνῶν.
Μ. Γ. Γαλανός.
Γρ. Γῶγος, ἀρχιμανδρίτης.
Ν. Γαλανός.
Π. Κ. Γκορογιάννης.
Κ. Διαλεισιμᾶς.
Ν. Δημητρακόπουλος.
Θεοδ. Δαραλάς.
Ν. Δαμαλάς,
Λουῖζος Ἡλίου.
Θεόκλητος, ἐπίσκοπος Μαντινείας.
Εὐθ. Ἰωαννίδης, συνταγματάρχης.
Θ. Κόντης.
Π. Καρολίδης.
Εὐθ. Καράκαλος.
Διομήδης Κυριακοῦ.

Ν. Καλλονᾶς.
Σαπφὼ Λεοντιάς.
Ἰερ. Μητροπόπουλος, ἐφοκλήρυξ.
Γ. Μακρὸς.
Δ. Μαρῖνος.
Ἰγγ. Μοσχάκης.
Ἰβλ. Μαΐμαριδης, πατριός.
Σ. Νικοκάβουρας, ἀρχιμανδρίτης.
Ν. Παγίδας, ἀρχιμανδρίτης.
Π. Πολίτης.
Καλυψὼ Παρρᾶ.
Α. Παράσχου.
Χαρ. Παπαμάρκου.
Φ. Παπαδόπουλος, ἐφοκ. Ἀναπλάσεως.
Ζήκος Ρώσης.
Ἄλ. Ρ. Ραγκαβῆς.
Ἀριστ. Κ. Σπαθάκης.
Ι. Σκαλτσούνης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ Γ. ΤΟΜΟΥ ΤΗΣ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Α'. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

— Ψυχολογικαὶ Μελέται ὑπὸ Γ. Σκαλτσούνῃ σελ. 321, 353, 401, 437, 465, 513, 561, 611, 662, 689.
— Πότε ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον ζεύγος ἐπὶ τῆς Γῆς ὑπὸ Π. Μαΐμαριδου 333.
— Ὁ Βύρρεξ περὶ Θεοῦ ὑπὸ Μ. Γ. Γαλανοῦ 337.
— Ὁ Θεὸς καὶ ἡ ἀληθὴς σοφία ὑπὸ Π. Κ. Γ. 347.
— Ἐξέσις τῆς φιλοσοφίας πρὸς τὴν Θεῖαν Ἀποκάλυψιν καὶ τὴν ταύτης ἐπιστήμην τὴν Θεολογίαν ὑπὸ Φ. Παπαδοπούλου 361.
— Ὁ Θεὸς καὶ ἡ ἀρετή ὑπὸ Ε. Ἰωαννίδου συνταγματάρχου σελ. 371.
— Ὁ Πανθεϊσμός ἐν τῷ Ἑλληνικῷ παιδικῷ Λεξικῷ ὑπὸ Ν. Ροῖδου σελ. 446.
— Κατὰ τοῦ Πανθεϊσμοῦ καὶ τοῦ Ν. Ροῖδου ὑπὸ Ν. Δαμαλά σελ. 446.
— Ὁ χρόνος κατὰ τοῦ Πανθεϊσμοῦ καὶ τοῦ Ν. Ροῖδου ὑπὸ κ. Κ. Διαλεισιμᾶ σελ. 460.
— Μελέτη περὶ τοῦ Νεοπλατωνικοῦ πανθεϊσμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ θεϊσμοῦ ὑπὸ Ζήκου Ρώσης σελ. 530, 546, 589, 596, 627, 673.
— Ἡ Περίοδος εἰς τὴν Φύσιν καὶ τοὺς νόμους τῆς ὑπὸ Ν. Γαλανοῦ σελ. 557.

— Ἡ καταγωγή καὶ ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου σελ. 579.
— Οἰκοδομοὶ ἐπὶ τῆς ἔρμου ὑπὸ Π. Μαΐμαριδου σελ. 583.

Β'. ΘΕΟΚΟΘΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΘΕΟΚΟΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

— Ἡ εὐδαιμονία δίδεται εἰς τοὺς νικῶντας ὑπὸ Μ. Γ. Γαλανοῦ σελ. 330.
— Ἡ Ἐλεημοσύνη ὑπὸ Μ. Γ. Γαλανοῦ σελ. 334.
— Περὶ Ἀγάπης, ἐπὶ Φαλήρων εἰς Ἀθήνας ὑπὸ Κ. Διαλεισιμᾶ σελ. 341.
— Ὅλγαι λέξεις περὶ ἐκτελέσεως τῆς θωρακτικῆς ποιμῆς ὑπὸ Ν. Δημητρακοπούλου σελ. 343.
— Μὴ προσωποληψίῃ ὑπὸ Γ. σελ. 348.
— Πρέπει νὰ ἰσχύσῃ ὁ Νόμος ὑπὸ Κ. σελ. 350.
— Μείζων πένοντι ὁ πένοντι μικρότερος ὑπὸ Μ. Γ. Γαλανοῦ σελ. 365.
— Ἐλπίς ὑπὸ Π. Πολίτου σελ. 375.
— Τὸ ἐκ τῆς ἱστορίας διδάγματα ὑπὸ Χ. Παπαμάρκου σελ. 419, 435, 452, 474, 489, 534, 551.
— Ἡ χριστιανικὴ κοινοτητα ὑπὸ Δ. Μαρίνου σελ. 420, 445.

— Περὶ Ἠθικῆς ὑπὸ Θεοκλήτου, ἐπισκόπου Μαντινείας σελ. 433.
— Ἡ Ἀγάπη ὑπὸ Μ. Γ. Γαλανοῦ σελ. 444.
— Ἡ Ἀγάπη μακροθυμεῖ . . . ἅντ' παραξύνετον ὑπὸ Μ. Γ. Γαλανοῦ σελ. 459.
— Περὶ Μορφώσεως τοῦ κλήρου ὑπὸ Θεοκλήτου, ἐπισκόπου Μαντινείας σελ. 477.
— Φυσικὴ καὶ νοσηρικὴ ἀνυστάς ὑπὸ Ν. Γαλανοῦ σελ. 492.
— Ἡ Ἀγάπη χρηστεύεται ὑπὸ Μ. Γ. Γαλανοῦ σελ. 507.
— Ἡ Μεγάλη τεσσαρακοστή ὑπὸ Κ. Διαλεισιμᾶ σελ. 508.
— Τὸ Κάτοπτρον τῆς ψυχῆς ὑπὸ Κ. Διαλεισιμᾶ σελ. 525.
— Πρακτικὴ ἔκφορος ὁλισμοῦ καὶ χριστιανισμοῦ ὑπὸ Μ. Γ. Γαλανοῦ σελ. 537.
— Περὶ Ἠσυχίας ὑπὸ Ν. Δαμαλά σελ. 542.
— Ἡ χρεὶν τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἀγωνίαν τοῦ Σωτῆρος ὑπὸ Δ. Μαρίνου σελ. 553.
— Περὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον ὑπὸ Γρ. Γῶγον ἀρχιμανδρ. 584, 599.
— Ἡ ἀγάπη τῆς προσευχῆς ὑπὸ Μιχ. Ἀδαΐνου ἀρχιμανδρ. 587, 605.
— Ἡ Μία ὁδὸς ἡ ἀγνοαία εἰς τὴν ἡθικοποίησιν τῶν λαῶν σελ. 625.
— Τὸ Θεμέλιον τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ Ἰερ. Μητροπολίτου ἀρχιμανδρ. 630.
— Περὶ Θεοσηκευτικῆς διαπλάσεως τῆς τῶν πατέρων καρδίας ὡς τοῦ κυριαστέου μέσου πρὸς Θεοποίησιν τῆς παρ' ἡμῖν παρατηρουμένης ἡθικῆς κακείας ὑπὸ Αρ. Κ. Σπαθάκη σελ. 631, 646, 660.
— Πίστις καὶ ἐπιστήμη ὑπὸ Δ. Μαρίνου σελ. 633, 670, 669.
— Θεοσηκευτικὴ διαμόρφωσις τῆς νέας γενεᾶς δρᾶσις ἐπὶ τῷ σινεῳ τοῦτο ὑπὸ Ε. Καρκαλάου σελ. 635.
— Ἡ Θεοσηκεία ὑπὸ Μ. Γ. Γαλανοῦ σελ. 647.
— Ἀναπλαστικαὶ Μελέται ὑπὸ Κ. Διαλεισιμᾶ σελ. 678.
— Ὁ Ἰερὸς ὑπὸ Μ. Γ. Γαλανοῦ σελ. 680.
— Πρέπει νὰ ἐννοῇ τις ὅσα λέγονται καὶ φέλλονται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ σελ. 685.
— Ἡ Δοξολογία ὑπὸ Κ. Διαλεισιμᾶ σελ. 686, 701.

Γ'. ΠΟΙΚΙΛΑ

— Ὁ Γερμανικὸς τύπος περὶ τῆς «Ἀναπλάσεως» ὑπὸ Νηδ. σελ. 331.
— Ἀλήθειαι ὑπὸ Π. Γκορογιάννη σελ. 335, 383, 394.
— Ὁ Ἐξηγητὴς τῶν Ἀγίων Γραφῶν σελ. 336.
— Οἱ προσεχεῖς Γάμοι σελ. 364.
— Ἡ Ἀνάπλασις ἐπὶ τοῖς Γάμοις σελ. 361.
— Ἱστορικαὶ ἔρευναι ἑλλήνων Ἀρχιεπισκόπων ἐν Μόσχῃ σελ. 367.
— Γνωρικὰ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας σελ. 367.
— Ἐπὶ τῇ δογμῇ ὑπὸ Αλ. Ρ. Ραγκαβῆ σελ. 370.
— Ἐκκλησιαστικὸν τμήμα τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως» σελ. 376.
— Παιδευτικὰ ὑπὸ Σ. Τ. σελ. 378, 392.
— Ἡ αἰχμαλωσία τῆς κυκλοφορίας τῆς «Ἀναπλάσεως» σελ. 381.
— Οἱ ἀποδόξαι βαδισαῖοι ἐν Ἱταλίᾳ ζητοῦσι βοήθειαν σελ. 383.
— Ἡ ἔσθῃ τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως» 386.
— Τὸ περὶ Ἐκκλησιαστικῆς μοναχικῆς ζήτημα ὑπὸ Αλ. Ρ. Ραγκαβῆ σελ. 391.
— Ἐθέσις καὶ σχολαίᾳ ὑπὸ Μ. Γ. Γαλανοῦ σελ. 394.
— Αἱ Γραφαὶ τῶν Α. Κεφάλαιων ἐκ τῆς τοῦ ἱερέως ἐπιστολῆς σελ. 395.

— Ἡ ἐν Κορίνθῳ Ἀδελφότης «Ἀθηνᾶ» σελ. 399.
— Ἐπιστολὴ Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Γερασίμου σελ. 411.
— Τὸ Β. Κεφάλαιον ἐκ τῆς Ἐπιστολῆς τοῦ ἱερέως σελ. 415.
— Τὸ ἱερὸν κείμενον ἐν τοῖς Νέοις Πειραιῶσι καὶ Ἀθηνῶν σελ. 417.
— Ἐξ ἀνεκδοτῶν ἡμερολογίου ὑπὸ Μ. Γ. Γαλανοῦ σελ. 423.
— Τὸ Γ. Κεφάλαιον ἐκ τῆς Ἐπιστολῆς τοῦ ἱερέως σελ. 426.
— Ἐννοσις καὶ συνεργασία ὑπὸ Κ. Διαλεισιμᾶ σελ. 428.
— Ὅλεθρος καὶ προβλεπόμενον σελ. 431.
— 1890 Ἐθελὶ τῆς «Ἀναπλάσεως» σελ. 449.
— Τὸ Νέον ἔτος ὑπὸ Γρ. Γῶγον ἀρχιμανδρίτου σελ. 449.
— Πρακτικὴ εἰς τοὺς νεώτους φοιτητάς ὑπὸ Λουῖζου Ἡλίου σελ. 455.
— Τὸ Δ. Κεφάλαιον ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἱερέως σελ. 463.
— Ἀθῶναι δὲ ἡθικὴν ἀποδόξωσιν ὑπὸ Σ. Νικοκάβουρας σελ. 478.
— Ἰερὸς Σύνδεσμος σελ. 481, 57.
— Ἰδρυταὶ τοῦ ἱεροῦ Συνδέσμου σελ. 484.
— Ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς φίλους περὶ ἐπιστολῆς εἰς τὰς ἀληθείας τῆς Θεοσηκείας ὑπὸ Δ. Μαρίνου σελ. 485.
— Τὸ ἐν Μόσχᾳ μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν ἐκδημένων Γερουχῶν Ἐδνεῖον τοῦ Βουλγάρου καὶ Νικηφόρου τοῦ Θεοτόκου σελ. 487.
— Τὸ Ε. Κεφάλαιον ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἱερέως σελ. 495.
— Ἡ περὶ ἡμερολογίου μνημοπολιτικὴ Ἐγκύκλιος σελ. 523.
— Ἐξομολόγησις, Θεῖα Κοινωνία σελ. 524.
— Ὑποδείξεις πειθαρχίας παρενοχλήσεων ἐν τῷ κειμένῳ τῆς Λειτουργίας ὑπὸ Θεοκλήτου, ἐπισκόπου Μαντινείας σελ. 524.
— Θεοσηκευτικὴ κίνησις σελ. 526, 513, 559, 575, 592, 607, 623, 639, 655, 672, 688, 703.
— Ὁ ἄνθρωπος τῆς «Ἀναπλάσεως» σελ. 529.
— Ἐπαινετὴ πρᾶξις τῆς ἐν Κωνσταντίνῳ ἱερῆς Συνόδου σελ. 539.
— Πιστεῖς ὑπὸ Κ. Διαλεισιμᾶ σελ. 540.
— Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐλλογῶν καὶ συντρέχων τὰ ἔργα τῆς «Ἀναπλάσεως» σελ. 545.
— Ἱερογραφικὴ ἱερατεία σελ. 550.
— Ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν ἐκρίναι μνηστῆς ὑπὸ Μ. Γ. Γαλανοῦ σελ. 559.
— Ἀναλογικὸν πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου τῶν ἀρρένων κατὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ νομοσχέδια σελ. 564, 583, 604, 637, 654.
— Σκέψεις ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀλέξανδρου ὑπὸ Δ. Μαρίνου σελ. 570.
— Ἐκ τοῦ Ἀρμενίου συγγράμματος τοῦ κ. Π. Καρολίδου σελ. 574.
— Ἀπάντησις τῷ ἁγίῳ Μαντινείας σελ. 575.
— Πῶς γίνεται ἐν Ρωσσίᾳ ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ κλήρου σελ. 585.
— Ἀλήθειαι ὑπὸ Θ. Κόντη 589.
— Κανονισμὸς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Συλλόγου «Ἱερὸς Σύνδεσμος» σελ. 589.
— Κρίσις ἐπὶ τοῦ «Ἱεροῦ Συνδέσμου» καὶ τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτοῦ σελ. 593.
— Ὁ πρὸς τὰ καλὰ ἐκπαιδευτικὰ τοῦ Ὁμήρου ὑπὸ Λουῖζου Ἡλίου σελ. 601.
— Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ρωσίας καὶ ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἑλλάδος σελ. 605.
— Ἀγόμενοι ἐν τῇ Βουλῇ περὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος Γ. Τυπικῶν Καζάνη σελ. 605, 620.

- "Εν καίριον κτύπημα σελ. 609.
- "Ο ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἀγὼν σελ. 610.
- "Εκκλησία καὶ Παρθενωγενεὶς ὑπὸ Κ. Δια-
λεισμά σελ. 611.
- "Ανάγκη συχνῆς ὑπομνήσεως σελ. 623.
- "Αγνὸν ἀποπλανηθῆν καὶ ἐπιστρέφον εἰς τὴν
ποιμνὴν του ὑπὸ Γεωρ. Σ. Μακρῆ σελ. 636, 652, 671.
- Οἱ κ. κ. Τυπάλδος, Καρκαπάνος, Παπαμιχαήλ-
πουλος καὶ Τζάνες διαφερόμενοι περὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς
Ἐκκλησίας σελ. 638.
- "Ριζόφειος σχολή σελ. 641.
- "Η σημασία τῆς Κυριακῆς ὑπὸ Διομήδους Κν-
ριακοῦ σελ. 643.
- Γνώθι Σαντόν σελ. 653.
- Προσευχὴ ἐν Παρθενωγενεῖ σελ. 654.
- Προτιμότεροι δέκα πέντε κήρυκες τοῦ Θεοῦ
λόγον, ἡ νοαὶ ἐνὸς ἐκαστομυρίου ὑπὸ Ν. κ. σελ. 655.
- Συμπληρώσατε τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν σ. 670.
- Μία ἡμιλία ἐν Τεργέστη ὑπὸ Θ. Κόντη σ. 682.
- "Απάντησις εἰς τὴν λατινικὴν «Ἀνατολὴν» τὴν
ἐν Σύμφῳ ἑλληνιστὶ ἐκδοθεμένην ἀνταπόκρισις ἐκ Πε-
τρουπόλεως ὑπὸ Κ. σελ. 684.
- Πῶς ἐργάζονται οἱ Ἰησοῦνται ἐν Σύμφῳ καὶ Αί-
γυπτῳ ὑπὸ Ν. Κ. Μανιάρου σελ. 690.
- "Ηθικὰ παραγγέλματα ὑπὸ Θ. Κόντη σ. 703.

Δ'. ΛΟΓΟΙ

- Λόγος τῆς εορτῆς ὑπὸ Φ. Παπαδοπούλου σ. 387.
- Λόγος ἑλληνας ἀρχιεπισκόπου ἐν Μόσχῃ σ. 413.
- Λόγος περὶ Θείας Προνοίας ὑπὸ Ἰγν. Μο-
σχάκη σελ. 456.
- Λόγος Μητροπολίτου Ἀθηνῶν ἐν Ἀπριλίῳ τῆς
Συνελεύσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ κληρικῶν σελ. 481.
- Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ ἐκτῇ Εὐαγγελίᾳ τῇ εορτῇ
τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐπὶ τῇ ἐπετερίᾳ τοῦ Συλλόγου
ὑπὸ Φ. Παπαδοπούλου σελ. 658.

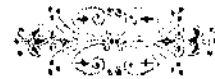
Ε'. ΠΟΙΗΜΑΤΑ

- Πρὸς ἕνα ὄλισθον ὑπὸ Θεοδ. Δαρμάκ. Ιατροῦ
σελ. 371.
- Οἱ καλοὶ καὶ οἱ κακοὶ ὑπὸ Ν. Καλλονᾶ σ. 376.
- Τὸ καταπύριον τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὑπὸ Κ. Δια-
λεισμά σελ. 377.
- Ποίημα ὑπὸ Καλυψοδῆ Παρρῆ σελ. 392.
- Τὸ σπουδαῖον ἔργον ὑπὸ Κ. Διαλεισμά σ. 399.
- Πρὸς τὴν Παραχίαν ὑπὸ Α. Παράσχου σ. 411.
- Δύο ποίημα ὑπὸ Α. Παράσχου σελ. 418.
- "Οπου ὁ πλοῦτος φέρει θάνατον καὶ ἡ πτω-
χεὶα ζωὴν ὑπὸ Σαπφῶς Λεοντιάδος σελ. 422.
- "Ο Φαίνεξ τοῦ Μεσολογγίου ὑπὸ Α. Παρά-
σχου σελ. 435.
- Ζήτησις καὶ κτῆσις φωτὴς ὑπὸ Κ. Διαλεισμά
σελ. 455.
- "Ο Θεὸς τοῦ Ν. Ροῖδου κατὰ Λαμαρτίνον σ. 447.
- "Ο Θεὸς καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ
Ν. Καλλονᾶ σελ. 454.

- Εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Γ', Κυριακῆς ὑπὸ Κ.
Διαλεισμά σελ. 459.
- "Υπακοή ποίημα ὑπὸ Κ. Διαλεισμά σ. 479.
- Παραμυθία ὑπὸ Ζ. Τρ. σελ. 487.
- "Η ἐνάγκη τῆς θείας βοηθείας ὑπὸ Σαπφῶς
Λεοντιάδος σελ. 500.
- Εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Τελώνου σελ. 511.
- Εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἀσώτου σελ. 514.
- Ἀθανασία ὑπὸ Α. Ρ. Παγκαβῆ σελ. 521.
- Στίχοι μετρῶς εἰς λεόνκιον φιλιότης θυγατρὸς
σελ. 527.
- "Η τελευταία ἡμέρα τῆς Κρίσεως ὑπὸ Κ. Δια-
λεισμά σελ. 528.
- "Ο ἀληθὴς Χριστιανὸς ὑπὸ Σαπφῶς Λεοντιά-
δος σελ. 534.
- Εἰς τὴν Χριστὸν ὑπὸ Καλυψοδῆ Παρρῆ σ. 542.
- Εἰς τὴν Ἐκτακτομένην ὑπὸ Κ. Διαλεισμά
σελ. 570.
- Πρὸς τὴν Θεὸν ὑπὸ Βερ. Ἀβραμοπούλου σ. 604.
- "Ο Χρόνος σελ. 607.
- Πῶς θέλωμεν τὴν κλήρον σελ. 619.
- "Η χαρὰ τοῦ κατοικεῖν ὑπὸ Κ. Διαλεισμά σ. 680.
- Φόβος καὶ ἀφοβία ὑπὸ Κ. Διαλεισμά σ. 696.

ΣΤ'. ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ

- Γνωστοποιήσεις σελ. 336, 352, 368, 384,
400, 479.
- Δελτίον Βιβλιοθήκης τῆς «Ἀναπλάσεως» σελ.
336, 352, 367, 384, 400, 417, 479, 512, 560, 606,
672, 688, 704.
- Ἀλληλογραφία σελ. 336, 352, 368, 384, 400,
416, 432, 448, 464, 480, 496, 512, 528, 544,
560, 576.
- Ταμεῖον «δ' Ἀπόστολος Παῦλος» σελ. 351,
367, 384, 406, 512, 528, 576, 640.
- Εἰσεγγεῖται τῆς «Ἀναπλάσεως» σελ. 412.
- Διαρρεῖ ὑπὲρ τῆς «Ἀναπλάσεως» σελ. 427, 447,
464, 479, 544, 560, 624, 656, 672.
- Ἐγκύκλιος Ταμείων σελ. 432.
- Πληροφορίαι σελ. 464.
- Νέον Συμβούλιον τῆς «Ἀναπλάσεως» σ. 496.
- Γ'. Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀ-
ναπλάσεως» καὶ λόγος τοῦ προέδρου Α. Ρ. Παγκαβῆ,
σελ. 497.
- "Η ἐκθεσις τοῦ γραμματέως Κ. Διαλεισμά σ. 499.
- "Η ἐγκαθίδρυσις τῶν νέων Ἀρχῶν τοῦ Συλλό-
γου σελ. 503.
- Καταστατικὸν τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως»
σελ. 504.
- Βιβλίον τιμῆς παρὶ ταῖς Α. Α. Υ. Τ. τοῖς προσ-
τάταις τοῦ ταμεῖου τοῦ Ἀποστόλου Παύλου σελ. 544.
- Ἐν βιβλίοντι διαρρεῖ σελ. 576.
- Εὐχαριστήριον σελ. 576.
- Ταμεῖον τῆς «Ἀναπλάσεως» σελ. 576.
- Κανονισμὸς τῶν συνεδριῶν τοῦ Συλλόγου σ. 687.
- Ἐκφρασις εὐχαριστίας σελ. 704.

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν φρ. χρυσῶ 10.
διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δραχμαὶ 10.
Πᾶς συνδρομητὴς θεωρεῖται καὶ μέλος τοῦ Συλλόγου
ἀρῶν ἄνευ ἐτήσιος ὑποχρεώσεως.

Τὸ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ τοῦ Συλλόγου εἶνε ἐν τῇ συνοικίᾳ
Πλάκας ἀρ. 5. παραπελάσσει τῇ Δημοτικῇ
Σχολῇ τῇ ἐν τῇ ὁδῷ Ἀδριανοῦ.
Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΦΥΛΑΧΟΝ 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1889.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Ι. Σκαλτσούνη Ψυχολογικαὶ Μελέται (Ε'). Ψυχολογία φυσιολογική, φυσιολογία τῆς πνευματικῆς σχολῆς. — Μ. Ι. Γαλανοῦ Ἡ εὐδαιμονία ἀθροίζεται εἰς τοὺς νικῶντας. — Νηδ. Ὁ Γερμανικὸς τύπος περὶ τῆς «Ἀναπλάσεως». — Ἡλία Μαυμαρίδου Πότε ἐνφανέσθῃ τὸ πρότερον ἀνθρώπινον ζῆλος ἐπὶ τῆς γῆς; — Μ. Ι. Γαλανοῦ Ἡ ἐλεημοσύνη. — Ἀλήθειαι. — Ὁ ἐξηγητὴς τῶν Ἀγίων Γραφῶν. — Βιβλιοθήκη α' Ἀναπλάσεως. — Ἀλληλογραφία.

Ι. ΣΚΑΛΤΣΟΥΝΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ε'.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΦΥΣΙΟΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
Ι

Ἐκ τῶν συναποτελουσῶν τὴν λατρικὴν ἐπιστημῶν, ἡ φυσιολογία, διευρύνουσα τὰς ἐκζητήσεις αὐτῆς ἐπὶ τῆς ἀκριβώσεως τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ζωῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ὅρισμοῦ τῶν διεπόντων αὐτὴν νόμων, στενῶς συνδέεται μεθ' ὧν ἐν γένει τῶν ἀνθρωπολογικῶν ζητημάτων. Τὰ ψυχικὰ γεγονότα ἀπορρέοντα ἐκ τῆς συνεργείας πνευματικῶν ἔκτα καὶ σωματικῶν δυνάμεων, ὑπάρχοντα ὑπὸ μίαν μὲν ἐποψιν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς φυσιολογίας καὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς ἐφαρμοζομένης ἐμπειρικῆς μεθόδου, ὑπὸ τὴν ἄλλην δὲ εἰς τὰς φιλοσοφικὰς καὶ ψυχολογικὰς μελέτας καὶ ἐπιστήμας, εὐχότερον ἐκτύπας στάδιον ὥς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν πρὸς ἐκζητήσιν τῆς ἀληθείας μεθόδων. Ἡ ἐκ παραλήλου φυσιολογικῇ ἔκτα καὶ φιλοσοφικῇ μελέτῃ δύναται νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸν καθο-

ρισμὸν τῶν ὀργανικῶν καὶ ὑπεροργανικῶν γεγονότων καὶ εἰς τὴν γνώσιν τῆς ἀληθείας, ἐφ' ὅσον ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια δύναται νὰ διεσπύσῃ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν αὐτῆς.

Ἡ πειραματικὴ μέθοδος, κατὰ τὸν Κλαύδιον Βερνάρδον, δύναται νὰ ᾤ ὁδηγὸς ἡμῶν κατὰ τὴν μελέτην τῶν σωματικῶν καὶ ζωϊκῶν φαινομένων, ἀλλὰ τὸ φιλοσοφικὸν πνεῦμα πρέπει πάντοτε νὰ προΐσταται καὶ ἐφορᾷ ἐπὶ πάσης ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης ὡς ἐμπνέον καὶ ἐνισχύον τὰς νοητικὰς ἐνεργείας καὶ ὠθοῦν ἐπὶ τὰ πρόσω πρὸς λύσιν τῶν ἀνεξαντλήτων ζητημάτων. Ἡ φυσιολογία ἔστω ἐλευθέρᾳ πρὸς ἐξέτασιν πάσης τῶν αἰσθητηρίων καὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἐνεργείας ὡς καὶ πάσης λειτουργίας τῆς ἐγκεφαλικῆς βίτης, κατὰ τὴν προπαρσκειν καὶ διαμόρφωσιν τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν βίου καὶ τῆς ἐκδηλώσεως καὶ ἐξωτερικεύσεως αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπερβαίνει τὰ ὅρια καὶ ἀθετεῖ τοὺς νόμους τῆς λογικότητος ἀξιοῦσα νὰ ἐπιβέλλῃ ὡς ὅσον τῶν ἐκζητήσεων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος μόνον τὰ ὑπ' αὐτῆς ἀκριβοῦμενα διὰ τῆς πειραματικῆς μεθόδου. Τὸ ἐπίστητόν δὲν περιορίζεται εἰς τὰς πειραματικὰς ἐρεῦνας τοῦ ἀπτοῦ καὶ ὁρατοῦ κόσμου, καθόσον καὶ αἱ ἐνοράσεις τῆς διανοίας καὶ τοῦ αἰσθητήματος καὶ αἱ κρίσεις τοῦ λόγου καὶ οἱ λογικοὶ συνδυασμοὶ καὶ ἀναλύσεις, εἶνε μέσα πρὸς διάγνωσιν τῶν πραγμάτων, ὥστε μάλιστα πρόκειται περὶ ὑποκειμένων ἐφ' ὧν ἡ πειραματικὴ μέθοδος εἶνε ἀνεφάρμοστος. «Τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα εἶνε σύνολον ἐναρμονίου λειτουργίας τοῦ αἰσθητήματος, τῆς διανοίας καὶ τῆς πείρας.» (Κλαύδιος

Βερνάρδος. Science Experim. Σελ. 80. 81). Μόνοι οί ἐρασιτέχναι τῶν φυσιολογικῶν ἐπιστημῶν, ὅσοι ἐπικαλοῦνται τὸ κύρος αὐτῶν πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνατροπῆς θρησκευτικῶν δογμάτων καὶ πρὸς ἐπικράτησιν παρὰ λόγων φιλοσοφικῶν ἀρχῶν, ἀξιοῦντες ὅτι πᾶσα ἀλήθεια ἐκπορεύεται ἀπὸ τῆς πειραματικῆς ἐκζητήσεως, ἀποκροῖνται πᾶσαν πεποιθήσιν καὶ πᾶσαν βεβαίωσιν ἐκπηγάζουσιν ἀπὸ διάφορον πηγῇ.

II

Ἐπιχειρήσας ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ψυχώσεων» νὰ γνωρίσῃ εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν τὴν κατὰ κράτος εἰς ἡμ. διακείμενη αἰ. ἱστορικῇ ἐν γένει ἐπιστήμῃ, ἐφ' ὅσον συσχετίζονται πρὸς τὰ φιλοσοφικὰ καὶ κοινωνικὰ ζητήματα, εἶδει βεβαίως νὰ ἐκθέσῃ ἑκτενῶς καὶ μεθ' ὅλης τῆς ἀκριβείας τῆς ψυχολογικῆς φυσιολογίας, τὰς διαφόρους τῶν φυσιολόγων δοξασίας καὶ συζητήσεις, πρὸ παντὸς δὲ ἄλλου τὴν ἀβεβαιότητα, τὸ σκότος καὶ τὴν ἀμύθειαν τῆς ἐπιστήμης περὶ τὴν ἐσωτερικὴν κατασκευὴν καὶ τὰς λειτουργίας τοῦ ἐγκεφάλου. Τραπεῖς δυστυχῶς ἄλλην ὁδὸν καὶ λαβὼν ὡς ὁδηγὸν τῆς συγγραφῆς του φανατικὸν τοῦ ὕλισμου ὁ παθὼν, ἀνέπτυξε τὰς ἀρχὰς καὶ δοξασίας του παραστήσας αὐτὰς ὡς τὴν σύνοψιν καὶ ἐρημνείαν τῶν «ἐπικρατουσῶν σήμερον ἰδεῶν».

Συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς ταύτας τοῦ Jules Soury, ὁπουδῆποτε καὶ ἂν στρέψωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ διεσπύσωμεν διὰ τῆς διανοίας οὐδὲν ἄλλο βλέπομεν εἰμὴ σύνθεσιν καὶ κίνησιν μορίων καὶ κυττάρων τῆς ὕλης ἀπείρως μὲν μεταμορφουμένων, συμφώνως πρὸς μοιραίους καὶ ἀπαράβατους τῆς φύσεως νόμους, παραγόντων δὲ μηχανικῶς πάντα τὰ σώματα καὶ τὰς μεταβολὰς αὐτῶν ὡς καὶ πάντα τὰ ἀνθρωπολογικὰ φαινόμενα καὶ γεγονότα. Ἡ ζωὴ, ἡ αἴσθησις, ἡ νόησις, ἡ βούλησις, ἡ φαντασία, ἡ ἰδέα τοῦ καθήκοντος ὡς καὶ πᾶσαι αἱ πράξεις καὶ ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργότητος, παράγονται, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Jules Soury, ἐξ ἐνὸς μοναδικοῦ γεγονότος, ἐκ τῶν μηχανικῶν τῆς ὕλης δυνάμεων καὶ αὐτομάτων μεταμορφώσεων. Καὶ ἡ ἐπιστήμη ἐν γένει, καὶ ἡ βιολογία, καὶ ἡ ἠθικὴ, καὶ πᾶσαι αἱ περὶ δικαίου καὶ θεονυτολογίας ἐκζητήσεις, καὶ ἡ ποιήσις, καὶ τὸ ἰδεώδες τῆς τέχνης, θεὸν νὰ περιστρέφονται περὶ τὴν μελέτην

τῶν κινήσεων τῆς ὕλης ἐξ ὧν ἐκπορεύονται πάντα τὰ πνευματικὰ φαινόμενα μίᾳ μόνης ὑπαρχούσης ἀληθοῦς καὶ πραγματικῆς ἐπιστήμης, τῆς γενικῆς μηχανικῆς. (94. 95).

Τὰς ἀρχὰς καὶ δοξασίας ταύτας πρεσβεῶν καὶ ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ψυχώσεων» προέβη, μετὰ τὴν ἀντιγραφὴν χωρίων τινῶν ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Jules Soury, εἰς τὴν διαφώτισιν καὶ ἀποσάφισιν αὐτῶν διαλευκάνων τὰς διδασκαλίας διὰ τῆς ἀναλύσεως, ὑποδεικνύων δι' ἐξομωίσεων καὶ γραμμικῶν σχημάτων τὰς μηχανικὰς διετυπώσεις τῶν πνευματικῶν γεγονότων, ἐπικαλούμενος δὲ εἰς τὰς λεπτομερείας καὶ τὰς γνώμας ἄλλων ὕλιστῶν.

Ἐξομωιώθησαν αἱ πνευματικαὶ ἡμῶν ἐνέργειαι μὲ τὰς μελωδίας τοῦ κλειδοκιμβήλου, τοῦτου μὲν παριστάνοντος τὸν ἐγκέφαλον τοῦ δὲ διετυπώνοντος καὶ παίζοντος μουσικοῦ τὸ νοῦν καὶ βουλευόμενον πνεῦμα. Ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ψυχώσεων» ἀποδέχεται τὴν ἐξομωίωσιν ἁλλὰ παραγκωνίζει τὸν μουσικόν, διότι, κατὰ τὸ ὕλιστικὸν σύστημα, τὰ νεῦρα καὶ τὰ γάγγλια καὶ τὰ κύτταρα τοῦ ἐγκεφάλου παράγουσι τὰς ἰδέας, τὰς κρίσεις, τὰς βουλεύσεις καὶ πᾶσας τὰς ψυχικὰς ἐνεργείας διὰ τῶν ἰδίων κινήσεων καὶ μεταβολῶν παραγομένων ἐξ ἐσωτερικῶν ἢ ἐξωτερικῶν ἐρεθισμῶν, ἁλλὰ σωματικῶν πάντοτε καὶ μηχανικῶν, διότι οὐδὲμία δύναμις ὑπάρχει ἐκτὸς τῆς ὕλης οὐδὲν δὲ ἴδιον καὶ ἀσώματον ἦν. Καὶ τὸ δὴ ἐκείσιν καὶ παράδωξον καὶ πάντας τοὺς νόμους τῆς μηχανικῆς παραβιάζον καὶ κατὰ πάντων τῶν νόμων τοῦ ἁπτοῦ καὶ ὁρατοῦ κόσμου ἀντιστρατευόμενον, τὰ μόρια ταῦτα τὰ ἐρεθιζόμενα καὶ τὰ χοροπηθοῦντα κύτταρα τὰ παράγοντα ἰδέας καὶ ἀποφάσεις ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος, ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος καὶ ἐπὶ ἀσφάτων καὶ ὅλων ἀνυπάρχοντων ἀντικειμένων. Οὕτω λ. χ. τὴν στιγμὴν ταύτην χαράσσω ἐπὶ τοῦ χάρτου τὰ σημεῖα ταῦτα πρὸς ἐκδήλωσιν τῶν ἰδεῶν μου, ἔχω ἐνώπιόν μου τὴν διάνοιαν καὶ τὴν συνείδησιν καὶ τὴν κρίσιν σοῦ τοῦ ἀναγινώσκοντος καὶ προβλέπω καὶ προγνώριζω τὰς ἐντυπώσεις σου καὶ προσπαθῶ ν' ἀποτρέψω πᾶσαν ἀμφισβολίαν ἥτις δύναται νὰ ἐρεθῇ εἰς τὸν νοῦν σου μετὰ μίαν ἐβδομάδα, μετὰ ἓνα μῆνα ἢ καὶ μετὰ πολλὰ ἔτη. ὅτε θὰ ἔχῃς

πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου τὰ ψηφία ταῦτα. Ἐπιθυμῶντες τόρα νὰ μάθῃς πόθεν ἐκπηγάζουσι πᾶσαι αἱ σκέψεις καὶ αἱ κρίσεις καὶ αἱ προγνώσεις μου καὶ αἱ ἐν τῷ μέλλοντι ἐπενεργεῖαί μου ἐπὶ τῶν σῶν πεποιθήσεων καὶ ἐπὶ τῆς σῆς συνειδήσεως; Μηχανικὴ καὶ ἀσυνείδητος καὶ τυφλὴ τῶν μορίων τοῦ ἐγκεφάλου μου δόνησις καὶ ἐρεθισμὸς τῶν κυττάρων τῆς ἐγκεφαλικῆς ὕλης, παρεχθεὶς ἀπὸ τῆς θερμότητος ἢ ἀπὸ τοῦ φύχους ἢ ἀπὸ τὰ μόρια τῶν γεωμῶν τὰ ὅποια χθὲς ἔφαγον, ἰδοὺ ἡ πηγὴ τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν πεποιθήσεων καὶ τῶν πνευματικῶν ἐνεργειῶν τῆς ἐμῆς προσώπικότητος, συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς προτεινομένης ἡμῖν θεωρίας. Καὶ σκέψῃ, ἀναγνώστα, ἐπὶ ἄλλου τιμὸς παραδοξώτερον τῆς ὕλιστικῆς δοξασίας δόγματος. Κατὰ τὴν γνώμην τῶν μεγάλων τοῦ ὕλισμοῦ διδασκάλων, τοῦ Μολεσούτ καὶ τοῦ Βίχνερ, αἱ ἰδέαι καὶ αἱ πεποιθήσεις μας ἡρτηνται κυρίως ἐκ τοῦ εἶδους τῶν εἰσαγομένων εἰς τὸν στόμαχον βρωμάτων, ἄλλων μὲν ἐρεθισμῶν προκαλούντων εἰς τὸν ἐγκέφαλον τὰ μόρια τοῦ ἔρτου ἄλλων δὲ τοῦ κρέατος ἄλλων τῶν ἰχθύων καὶ ἄλλων τῶν ἐρεβίνθων. Καὶ ὅμως πρὸ τριακονταετίας μεταβάλλω δῖαιταν φραγγοῦ, ἔω εἰς διάφορα κλίματα, καὶ τόρα μὲν ὑγίης τὸ σῶμα ἄλλοτε δὲ πάσχων καὶ εἰς πολλὰς ὑποβαλλόμενος σωματικὰς ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολὰς, τὰ δὲ κύτταρα τοῦ ἐγκεφάλου καὶ αἱ δυνάμεις αὐτῶν τὴν αὐτὴν πάντοτε παράγουσι σειρὰν ἰδεῶν, τὰς αὐτὰς πεποιθήσεις τὴν αὐτὴν κρίσιν περὶ τῆς πλάνης καὶ ἀθλιότητος τῶν ὕλιστικῶν δοξασιῶν καὶ τὸν αὐτὸν πάντοτε παράγουσιν ἐν ἐμοὶ πνευματικὸν κόσμον!

Ἀλλὰ τίς εἶνε ὁ νέος οὗτος προφήτης τὸν ὁποῖον μᾶς συνιστᾷ ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ψυχώσεων», τίς ὁ Jules Soury καὶ τί λέγουσι περὶ τῶν διδασκαλιῶν αὐτοῦ οἱ μεγάλοι ἐρημνευταὶ τῶν φυσιολογικῶν ἐπιστημῶν καὶ τίνας οἱ προτεινόμενοι λόγοι πρὸς ἀποδοχὴν τῶν διδασκομένων παραδοξολογιῶν; Μάτην θὰ ἐκζητήσῃτε τὰς ἐπὶ τούτων πληροφορίας ἀπὸ τὸν συγγραφέα τῶν «Ψυχώσεων», μάτην θὰ ζητήσῃτε εἰς τὴν συγγραφὴν ταύτην τὰς γνώμας καὶ δοξασίας τῶν μεγάλων διδασκάλων τῆς φυσιολογικῆς ἐπιστήμης, μάτην θὰ ἐκζητήσῃτε τοὺς λόγους πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀλη-

θείας τῶν προτεινομένων παραδοξολογιῶν. Αἱ γνώμαι τοῦ Jules Soury εἰνε αἱ σήμερον ἐπικρατοῦσαι. Ἡ βεβαίως αὐτὴ ἀντὶ πάσης πληροφορίας, ἀντὶ πάσης αὐθεντίας, ἀντὶ πάσης ἀποδείξεως. Εἰς τὴν συγγραφὴν τῶν «Ψυχώσεων» ἀπαντῶμεν ἑκτενῶς τοῦ Lehut σκέψεις πρὸς ἀπόδειξιν τῆς φρενοβλαβείας τοῦ Σωκράτους, καὶ μακρὰς ἀλλίδας πηγὰς ἀπόδειξιν τῆς ἐκπορεύσεως τῆς μεγαλοφυΐας ἀπὸ τῆς αὐτῆς πηγῆς τῶν ψυχολογικῶν, καὶ λεπτεπιλέκτους κανόνας τῶν νόμων τῆς Ἰταλίας ὕλιστῶν ποιητικολόγων προκαλούντων τὴν ἰλαρότητα τῶν νομομαθῶν, ἀλλ' οὐδὲμίαν δικαιολογίαν καὶ ἀπόδειξιν περὶ τῆς ὁρθότητος τοῦ συστήματος τοῦ ἀποτελούντος τὴν βίβιν τῆς πανεπιστήμονος μηχανικῆς καὶ τὸν ἄξονα περὶ ὃν περιστρέφεται ἕκαστα ἡ τῶν «Ψυχώσεων» συγγραφὴ!

Ἐπικρατοῦσαι σήμερον ἰδέαι, — σήμερον αἱ πρὸ οὐδοὶ τῆς ἐπιστήμης, — χημικὰ καὶ φυσικῆς πενράματα, — αὐτογενεσις καὶ ἐξελίξις καὶ αὐτόματος τῶν κυττάρων σύνοψις καὶ ἀλλήλεπίδρασις, ἰδοὺ φράσεις καὶ λέξεις διὰ τῶν ὁποίων οἱ ὕλοδοξοὶντες περικαλύπτουσι τὴν γυμνότητα καὶ ἀλογίαν τῶν δοξασιῶν των καὶ δι' ὧν παραπλανῶσι τὴν διάνοιαν τῶν ἐκλουστέρων καὶ ἀποξηραίνουσι τὴν καρδίαν τῆς νεότητος. Ἡ μακρὰ ἐξέλεγχξις ἢ ἐπιχειροῦμεν ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως τοῦ συγγραφέως τῶν «Ψυχώσεων», καθ' ἣν αἱ τοῦ Jules Soury δοξασίαι εἶνε αἱ σήμερον ἐπικρατούσαι παρὰ τοῖς φυσιολόγοις, θὰ διαλευκάνῃ μὲν τὰ προκείμενα ζητήματα θὰ συνετίσῃ δὲ τοὺς ἀβασανίστους ἀνδεχομένους τοὺς λόγους τῶν βεβαιούντων ὅτι ἡ ἐπιστήμη ἠκρίβωσε γεγονόσι ἢ ἀνεκάλυψεν ἀλήθειαν ἀντιστρατευομένην πρὸς τὴν φιλοσοφικὴν ἀλήθειαν ἥμα δὲ καὶ πρὸς τὸ χριστιανικὸν περὶ ψυχῆς δόγμα.

III

Καὶ πρὸ παντὸς ἄλλου ὕλινος λέξεις περὶ τοῦ Jules Soury.

Ὁ Eugène Loudun εἰς τὸ σύγγραμμά του, «Les Decouvertes» κοῖνει τὰς δοξασίας τοῦ Jules Soury ὡς ἀναξίως σπουδαίας συζητήσεως, φρονεῖ δὲ ὅτι ἀντὶ πάσης ἀνασκευῆς ἀρκεῖ νὰ γείνη μυσία τινῶν ἐκ τῶν παραδο-

ξολογῶν του ὅπως γνωσθῇ ἡ λογικὴ ἢ ἐπιστατήσασα εἰς τὰς ἄλλοκότους συγγραφάς του. Ὁ Χριστὸς ἦτο φρενήρης. — Οἱ ἀρχαῖοι δὲν εἶχον ἀνεπτυγμένην τὴν ὄρασιν, κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ Φειδίου καὶ Πραξιτέλους τρία μόνον διέκριναν χρώματα, τὸ ἐρυθροῦν, τὸ κυανοῦν καὶ τὸ λευκόν. — Τὸ ὑπάρχον εἶνε ἢ αὐταπάτη διότι οὔτε Θεὸς οὔτε φύσις ὑπάρχει. — Ὅνειρον οἰκτρόν, παραισθησις ὀδυνηρὰ, ἰδοὺ τὸ ὑπάρχον. — Ἀρετὴ καὶ ἐλαττώματα! Καὶ τί ποτε σημαίνουναι αἱ λέξεις αὗται; Τὸ ἐλάττωμα εἶνε ἡ σκία τῆς ἀρετῆς. (Les Decouvertes σελ. 135, 316). Μετ' αὐτοῦ ταῦτα γράψαντος ὁ Lalande δὲν προβαίνει εἰς συζήτησιν.

Μὴ ἀρκεσθῆς εἰς τὰς κρίσεις τοῦ Lalande καὶ παρατηρῶν ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ψυχώσεων» διεμάσφωσε τὰς πεποιθήσεις του, καὶ διὰ τὰς φυσιολογικὰς, διὰ τῶν δοξαστῶν τοῦ Jules Soury, παρεκάλεσα φίλον μου γάλλον ἐπιστήμονα διαμένοντα ἐν Παρισίοις νὰ μοι δώσῃ πληροφορίας περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς τοῦ ἀνδρὸς θέσεως, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῆς αὐθεντίας τῶν ἱατρικῶν γνωματεύσεών του. Ἰδοὺ αἱ ληφθεῖσαι πληροφορίες.

Ὁ Jules Soury δὲν εἶνε ἱατρός οὐδὲ κατ' ἐπάγγελμα φυσιοδίφης, ὡς ἐκ τούτου αἱ ἱατρικαὶ καὶ φυσιολογικαὶ δοξασταὶ του οὐδεμίαν ἔχουσιν αὐθεντίαν. Ἐκμεν ἀξιολόγους φιλολογικὰς σπουδὰς καὶ μετέφρασε διάφορα φιλοσοφικὰ συγγράμματα ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴν εἰς τὴν γαλλικὴν. Ἐπιδοθεὶς εἰς ψυχολογικὰς μελέτας, ἡσπασθη τὰς ὕλιστικὰς ἀρχὰς καὶ μετὰ πολλῆς δριμύτητος ἀντεπεξῆλθε κατὰ τῶν ἀντιφρονούντων, ἴσως δὲ εἰς τοῦτο ὀφείλεται καὶ ἡ ἐκλογὴ του εἰς καθηγητικὴν ἔδραν ἐν ἡ διδάσκει τὰ περὶ ψυχολογίας. Ἀπὸ τινος οὐδὲς λόγος γίνεται περὶ τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον εἰς δὲ τὰς παραδόσεις του φοιτῶσι τρεῖς ἢ τέσσαρες μαθηταί.

IV

Εἰς τὰ προηγουμένα σπουδάσματα ἀκριβῶς αὐτὸς τὴν θέσιν τῆς παθολογικῆς ψυχολογίας εἶδαμεν ὅτι τέσσαρες ἐκ τῶν πέντε σχολῶν τῶν ψυχιατρῶν ἀποκρούουσι τὰς ὕλιστικὰς δοξαστάς, εἰς τὸ αὐτὸ δὲ καὶ περιφανέστερον συμπέρασμα θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ ἢ φυσιολογικὴ ἐπιθεώρησις εἰς τὴν ὁποίαν ἤδη προβαί-

νομεν. Εἰς δύο κατηγορίας δυνάμεθα ν' ἀναγάγωμεν τοὺς περὶ τὸν ἄνθρωπον φυσιολόγους ὥς πρὸς τὰς ψυχικὰς αὐτοῦ ἐνεργείας. Οἱ μὲν τάσσονται εἰς τὴν πνευματικὴν σχολὴν ἀποδεχόμενοι ἀπολύτως τὸν σύνθετον τοῦ ἀνθρώπου καταρτισμόν, οἱ δὲ εἰς τὴν πειραματικὴν περὶ ὧν θέλομεν διαλάβει εἰς τὴν ἐπομένην μελέτην. Καὶ τινὲς μὲν τῶν φυσιολόγων τῆς πνευματικῆς σχολῆς ἐκθέτουντες συνοπτικῶς τὰς ἀρχὰς των περὶ τῆς πνευματικῆς οὐσίας τῆς ψυχῆς, ἀνομολογοῦσιν ὅτι πᾶσα περὶ τῶν νοητῶν καὶ ἡθικῶν γεγνημένων συζήτησις ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρραδιότητα τῶν φιλοσοφικῶν ἀρχῶν, τοιαῦτοι εἶνε ὁ Φοδερεὶ καὶ Μδελόν, ἄλλοι δὲ μὴ ἀρκεσθέντες εἰς τὴν γενικὴν καὶ ἀόριστον βεβαίωσιν τῶν πεποιθήσεών των ἐπεχείρησαν τὴν σύνταξιν καὶ δημοσιεύσιν ἐιδικῶν ἔργων καὶ πονημάτων πρὸς ἐπιστημονικὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἔσω-μάτου τῆς ψυχικῆς δυνάμεως καὶ πρὸς ἀντίρρῃσιν τῶν ὕλιστικῶν δοξαστῶν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν φυσιολογικῶν ἐκζητήσεων. Θ' ἀναφέρω ἐνταῦθα τινὰς τῶν σπουδαιότερων ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου συγγραφῶν.

I. OTZE

Εἰς τὸν συγγραφεὴ τῶν «Ψυχώσεων» τὸν ἐπιχειρήσαντα «νὰ τηρήσῃ ἐνήμερον τὴν πεφωτισμένην μερίδα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας ἐπὶ τῆς τελουμένης ἐν Ἑλλάδι κινήσεως περὶ τὴν μελέτην τῶν ψυχολογικῶν γεγνημένων, ἀφιερῶσαντα δὲ ὅλῳ κληρὸν τοῦ ἔργου του τμήμα εἰς τὴν ψυχολογικὴν φυσιολογίαν, ἥς μοι συγχωρηθῇ ἢ φράσις, δὲν ἐπετρέπετο ν' ἀποσιωπήσῃ τ' ὄνομα τοῦ καθηγητοῦ τῶν φυσιολογικῶν ἐπιστημῶν τοῦ πανεπιστημίου τῆς Μδελβέργης καὶ ἐκτίκτου ἐξωτερικοῦ μέλους τῆς γαλλικῆς ἀκαδημίας. Τὸ περὶ «φυσιολογικῆς ψυχολογίας» σύγγραμμα τοῦ Lotze, εἶνε τὸ σπουδαιότερον ἐκ τῶν δημοσιευθέντων ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς αἰῶνι ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου τούτου. Ἰατροὶς καὶ περὶ τὰ θρησκευτικὰ ἐλευθεροφρονῶν καὶ τινὰ τῶν δογμάτων τῆς θετικῆς θρησκείας ἀποκηρύσσων, ἔθετο καὶ συνεζήτησε τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχικῆς δυνάμεως διὰ συζητήσεως δὲ ὅλῳς ἀνατομικῆς καὶ φυσιολογικῆς καὶ μικρὰν παντὸς θρησκευτικοῦ ἢ μεταφυσικοῦ ἐπιχειρήματος ἀνέπτυξε τὰς ἐπομένους ἀρχάς.

«Τὸ ἄσώματον καὶ πνευματικὸν τῆς ψυχικῆς τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεως ἐπιβάλλεται ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης. Ὁ πολὺς ἐνθουσιασμός ὃν ἀνέπτυξαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν αἱ πρόοδοι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ὠθησαν πολλοὺς εἰς σπουδαίας ἀποπλανήσεις καὶ ἀνέπτυξαν τὴν τάσιν εἰς τινὰς τῶν ἐπιστημῶν τῆς ἀποκηρύξεως πάσης ἄλλης ἀρχῆς πλὴν τῆς μηχανικῆς. Ἡ τακτικὴ τῶν ὕλιστῶν συνίσταται εἰς τὴν ὑπόδειξιν καὶ βεβαίωσιν πολλῶν σωματικῶν γεγονότων καὶ δυνάμεων τῶν νεύρων καὶ τῶν γαγγλίων συμβαδίζοντων μετὰ τινῶν ψυχικῶν ἐνεργειῶν, ἀλλὰ τὰ γεγονότα ταῦτα οὐδεμίαν ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὸ συζητούμενον ζήτημα περὶ τῆς οὐσίας τῆς ψυχικῆς δυνάμεως. Εἰς τὸν λόγονταί μοι ὅτι ἀτμοκίνητος μηχανὴ βαδίζει ἄνευ ὁδηγοῦ καὶ σκοπίμως πάντοτε ὅτε μὲν ἐπὶ τοῦ ἔνός μερους τῆς ὁδοῦ ὅτε δὲ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου, ὅπως προλάβῃ ἐνδεχόμενον ἢ ἀπρόοπτον τινὰ παρουσιασθέντα κίνδυνον, ἐγὼ ἀπαντῶ ὅτι τοῦτο εἶνε ἀδύνατον διότι οὐδεμία μηχανὴ δύναται νὰ πληρώσῃ τὰς ἀπαιτήσεις ἐλευθέρας διανοίας καὶ βουλήσεως. Παρατηρῶν τὴν ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπόρευσιν σειρὰς γεγονότων καὶ φαινομένων διαφόρου φύσεως τῆς σωματικῆς καὶ μηχανικῆς, ἐξέγκω τὸ συμπέρασμα τῆς ὑπέρξεως ἀρχῆς δυνάμεως νὰ παραγάγῃ πνευματικὰ φαινόμενα καὶ γεγονότα, ἢ δὲ ἀρχὴ αὕτη εἶνε ἀναγκαίως πραγματικότης τῆς ἰδέας φύσεως καὶ οὐσίας τῶν παραγομένων.»

Ὁ Lotze παραπέμπει μὲν τοὺς ἀναγνώστας ἐπὶ τινῶν ζητημάτων εἰς τὴν περιώνυμον αὐτοῦ συγγραφὴν περὶ φυσιολογίας τοῦ ἀνθρώπου πίνου σώματος δημοσιευθείσαν ἐν Λειψίᾳ τῷ ἔτει 1857, ἀλλὰ προβαίνει εἰς εἰδικὴν καὶ ἐνυπόστατην συζήτησιν εἰς τὸ νέον αὐτοῦ σύγγραμμα πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ φυσικῶς ἀδύνατου τῆς παραγωγῆς ψυχικῶν δυνάμεων ἀπὸ τῆς δυνάμεως τῶν νεύρων καὶ τῶν ἰσθμῶν ἐξ ἔσω-τερικῶν ἢ ἐξωτερικῶν ἐρεθισμῶν.

Τὸ σύγγραμμα τοῦ Lotze ἀνεχαίτισεν ἐν Γερμανίᾳ τὸν ὕλιστικὸν φανατισμὸν ἐξ οὗ κατελήφθησαν τινὲς τῶν νέων ἱατρῶν, οἱ δὲ μετὰφρασθὲν εἰς τὴν γαλλικὴν εἶνε εἰς χεῖρας πάντων τῶν ἐπιστημῶν. Καὶ ὅμως ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ψυχώσεων» τιμήσας τὰς φυσιολογικὰς συγγραφάς τοῦ φιλολόγου Jules Soury διὰ τῆς μεταφράσεως πολλῶν χωρίων καὶ ἐπι-

καλούμενος πολλὰς τὴν αὐθεντίαν του ἐπὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων, δὲν ἠξίωσεν εἰδικῆς τινος μνείας τὸ κλασικώτερον καὶ γνωστότερον τῶν περὶ φυσιολογικῆς ψυχολογίας συγγραμμάτων, τὸ διεγείρει τὸν θαυμασμὸν παντὸς τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου.

Καὶ νῦν, ἀναγνώσται, τί φρονεῖτε περὶ τῆς βεβαιώσεως τοῦ συγγραφέως τῶν «Ψυχώσεων» εἰπόντος ὅτι αἱ τοῦ Jules Soury φαντασιοληξίαι εἶνε «αἱ σήμερον ἐπικρατούσαι»;

I. O R D A T

Ὁ γνωστὸς φυσιολόγος τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Μονπελιέρου, ἐγκύψας ἰδιαιτέρως εἰς τὴν μελέτην τῆς φυσιολογικῆς ψυχολογίας, ἀφιέρωσεν εἰκοσι τῶν παραδόσεών του πρὸς ἀπόδειξιν τῆς πνευματικότητος τῆς ψυχικῆς δυνάμεως ἐξαγομένης ἐκ φυσιολογικῶν καὶ παθολογικῶν παρατηρήσεων. Τὰς παραδόσεις ταύτας ἔδημοσίευσεν διὰ τῆς συγγραφῆς του ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Preuves de l'inséparabilité du sens intime». Ἰδοὺ δὲ ἐν συνόψει τίνα ἔδωκε διεύθυνσιν εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας του ὁ διάσημος φυσιολόγος.

Ὁ δυνάμους τῶν αποτελουσῶν τὴν ἄνθρωπινον προσωπικότητα δυνάμεων δὲν εἶνε ἀπλὴ γνώμη ἢ μεταφυσικὸν δόγμα, ἀλλὰ γεγονός καθολικὸν ἐπὶ τῆς πείρας ἐρευνώμενον. Ἡ ζωικὴ δύναμις εἶνε διάφορος τῆς πνευματικῆς, ἀμφότεραι μὲν συμβαδίζουσι καὶ συλλειτουργοῦσι ἀλλὰ παριστῶσι πολλὰς λίαν σπουδαίας φαινόμενον καταδεικνύον τὸν δυισμόν ἐν τῇ συμπεριφορῇ καὶ συλλειτουργίᾳ. Ἡ πλήρης ἀνάπτυξις τῆς σωματικῆς ζωῆς καὶ ἡ ἐναρξίς τῆς ἐλαττώσεως καὶ καταπτώσεως αὐτῆς, δὲν συμβαδίζει πάντοτε μετὰ τῆς πνευματικῆς, πολλὰς μάλιστα τῆς ζωικῆς δυνάμεως καταπιπτούσης ἢ πνευματικῆς ἀκολουθεῖ τὴν πρόοδον καὶ σπουδαίαν αὐτῆς ἀνάπτυξιν. Ἄν λέγω, ἀκολουθεῖ ὁ καθηγητὴς Lalande γράφων, ὅτι ἡ σωματικὴ κατάστασις δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἐνότητος καὶ ἐπὶ τοῦ νοητικοῦ καὶ ἡθικοῦ βίου, ἀλλὰ προτίθεμαι ν' ἀποδείξω διὰ τῶν γεγονότων ὅτι αἱ δύο συστατικαὶ τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεις εὐρισκόμεναι πολλάκις εἰς θέσιν ἀντίθετον, τῆς μὲν ὀπισθοδρομούσης, τῆς δὲ εἰς νέας προόδους ἀναπτυσσομένης, μᾶς χορηγοῦσι τὴν πλήρη ἀπόδειξιν τοῦ δυισμοῦ τῶν δυνάμεων. Ἐὰν ἡ πνευματικὴ ἐξεπορεύετο

ἀπὸ τῆς σωματικῆς, οὐδεμία ἐξαιρέσις ἐδύνατο φυσικῶς νὰ προσέψῃ μίᾳ δὲ μόνῃ περιπτώσεως παρουσιαζομένης καθ' ἣν ὁ πνευματικὸς βίος διατηρεῖται ἀμείνων ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων τοῦ σώματος, καὶ δὴ καὶ τῆς ἐγκεφαλικῆς ὕλης, θ' ἀντιτρέπετο ἐκ βάθρων ἢ ὑλιστικῇ θεωρίᾳ ἢ ἐποδιδούσα εἰς τὰ πνευματικὰ καὶ ψυχικὰ γεγονότα εἰς ἀρχὴν σωματικὴν καὶ μηχανικὴν. Ἀλλ' ἡ περίπτωσις δὲν εἶνε οὔτε μοναδική οὔτε σπανία.

Ἡ συγγραφὴ τοῦ καθηγητοῦ Lombal εἶνε συλλογὴ καὶ ἐνέλιξις ἰδιαιτέρων καὶ ἀπειραριθμίων περιπτώσεων καθ' ἃς ἐν μέσῳ τῆς ἐκ γήρατος ἢ ἐκ παρὰλυσιδος ἢ ἄλλων αἰτίων σωματικῆς καὶ ἐγκεφαλικῆς καταστροφῆς καὶ κατεργειώσεως, αἱ νοητικαὶ δυνάμεις διετηρήθησαν ζῶσαι, ἀκμαῖαι, καὶ ἐν σταθερᾷ προόδῳ.

Ἄν συζητῶ, ἐπὶ τοῦ παρόντος, τὴν οὐσίαν τοῦ ψυχολογικοῦ ζητήματος, ἀλλ' ἀνασκευάζων τὸ ἔργον τοῦ συγγραφέως τῶν «Ψυχώσεων» ὑποδεικνύω τὴν σαφότητα τῶν βάσεων ἐφ' οὗ ἀνήγειρε τὸ ὑλιστικὸν του οἰκοδόμημα, θεμελιώσας αὐτὸ ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως τῆς ἐπιστημονικῆς οὐσίας τῶν περὶ ψυχολογίας ὑλιστικῶν δοξασίων καὶ δογμάτων.

L A U R A

Ὁ εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Τορίνου διδάσκων τὴν ἱστορικαστικὴν καθήγητὴς Luitra ἐπὶ μακρὸν ἐμελέτησε καὶ ἐν τῷ περὶ ἱστορικαστικῆς συγγράμματι του συνεζήτησε τὰ περὶ παρὰλυσιδος καὶ ψυχολογίας ζητήματα ἀπέναντι τῶν φυσιολογικῶν ἐπιστημῶν, ὡς συνδέονται μετὰ τῶν ἐπεγεγομένων προβλημάτων ἐνώπιον τῶν ποινικῶν δικαστηρίων. Ἰδοὺ δὲ τίνας αἱ δοξασίαι τῆς φυσιολογικῆς ψυχολογίας τοῦ ἐξόχου τῆς Ἰταλίας καθηγητοῦ.

Ἡ ἀνθρωπίνη προσωπικότης ἀποτελεῖται ἐκ δύο συνεργουσῶν δυνάμεων, ὧν ἡ μὲν ὀργανικὴ ἢ δὲ πνευματικὴ. Μετὰ τοῦ περιεχομένου τῶν φυσιολογικῶν ἐπιστημῶν Vicoirdi πρεσβεύω ἀδιστακτικῶς, ὅτι τὰ ψυχικὰ φαινόμενα, καίτοι παριστάνοντα στενὰς σχέσεις μετὰ τὸν ὀργανισμὸν καὶ συνδεόμενα μετὰ τὰς συνθήκας τοῦ ἑαυτοῦ καὶ ὁρατοῦ κόσμου εἶνε ὑπὸ τινος ἐπέκειντος τοσοῦτον εὐδιάκριτα καὶ ἀνεξάρτητα τῶν σωματικῶν, ὥστε ἀδύνατον εἶνε νὰ συμβιβασθῶσι καὶ συναρμολογηθῶσι πρὸς τοὺς μηχανικοὺς τῆς φύσεως νόμους. Ἀποκρούων

καὶ ἀποδοκιμάζων ἀδιστακτικῶς τὴν ἐποδιδούσαν εἰς ὀργανικὰς καὶ μηχανικὰς ἐνεργείας δοξασίαν, τὰ νοητικὰ καὶ ψυχικὰ γενόμενα, ἀποδέχομαι ἀνενδοκίμως ὅτι ἡ κατάστασις τῆς ἐγκεφαλικῆς ὕλης ἐπιδρᾷ εἰς τὸν πνευματικὸν βίον, ὅντος τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ὀργάνου τῆς αἰσθητικότητος· ἀλλὰ τὸ αἰσθανόμενον κέντρον, τὸ διανοούμενον καὶ βουλευόμενον, τὸ πρῶτον αἷτιον εἶνε τὸ συνειδὸς Ἐγώ, δυνάμις ὅλως ἀσώματος καὶ πνευματικῆς κατωρισμένη μὲν ἀπὸ τῶν σωματικῶν ὀργανισμῶν ἀλλ' ἐπιδρῶσα καὶ διευθύνουσα αὐτὸν καὶ μετ' αὐτοῦ συλλειτουργοῦσα καὶ παράγουσα τὸν νοητικὸν καὶ βουλευτικὸν τοῦ ἀνθρώπου βίον.

F

Περὶ τὸν εἶνα, ἀνεγνώστα, ν' ἀκολουθήσωμεν τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν φυσιολόγων τῆς ψυχικῆς σχολῆς, καθόσον μάλιστα θὰ παραστώμεν, κατὰ τὴν προσεχῇ μελέτην, ἐνώπιον νέου συνεδρίου ἐπιστημῶν καταδικαζόντων τὰς φαντασμαγορίας τῶν ἱατρῶν ὅσοι ἀνέλαβον νὰ λύσωσι διὰ τῆς μηχανικῆς τὰ σπουδαιότερα καὶ μυστηριωδέστερα τῶν ψυχολογικῶν προβλημάτων πρὶν ἢ λύσωσι τὰ ἀπλούστερα καὶ στοιχειωδέστερα τῶν σωματικῶν. Ἰδὼν δὲ εἶνε καιρὸς νὰ ἐκζητήσωμεν ἀπὸ τὸν συγγραφέα τῶν «Ψυχώσεων» πληροφορίας καὶ ἀποσαφηνίσεις τινάς.

Ἰατρεῖ! Εἴπατε ἡμῖν. Φρονεῖτε ἄρα γε ὅτι ἐπιχειρήσαντες νὰ καταστήσῃτε γνωστὴν εἰς τὸ κοινὸν τῆς Ἑλλάδος τὴν θέσιν εἰς ἣν διακείται ἡ φυσιολογικὴ ψυχολογία ἔχει ν' ἀναφέρεται τὴν γνώμην τῶν ὀλοδοξούντων νὰ τηρήσῃτε δὲ σιωπὴν ἐπὶ πάσης ἐναντίας δοξασίας;

Νομίζετε ἄρα γε ὅτι πεποιθήσεις καὶ θεωρίας διδασκομέναις ὑπὸ τοῦ Lotze καὶ τοῦ Haezelius, ὑπὸ τοῦ Φουερὲ καὶ τοῦ Ἀδελόν, δὲν ἔπρεπε ν' ἀναφέρητε καὶ ν' ἀνασκηναύσητε ἢ τοῦλάχιστον νὰ μνημονεύσητε ὅπως ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς ὃν προετίθεσθε διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὑμετέρου ποιήματος;

Πιστεύετε, μετὰ τὴν γενομένην ἐπιθεώρησιν τῶν διαφόρων παθολογικῶν σχολῶν καὶ τῆς ψυχικῆς τῶν φυσιολόγων ὅτι ἡ βεβαιώσις σας, καθ' ἣν αἱ ἐπικρατοῦσαι σήμερον ιδέαι εἶνε αἱ τοῦ Jules Soury, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀκριβὴς καὶ πρὸς τὰ πράγματα σύμφωνος;

Γνωρίζω τὴν ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων τούτων ἀπάντησιν διότι μὲ ὁδηγεῖ εἰς αὐτὴν ἡ συγγραφὴ σας.

Τίς ἡ ἀνάγκη ἀποδειξεῖν, ὑμεῖς λέγετε, καὶ τί πρὸς ἡμᾶς αἱ γνώμαι τῶν κλεινῶν καθηγητῶν καὶ φυσιολόγων, ἀφοῦ ὑμεῖς κατέχετε τὴν κλειδα δι' ἧς διανοίγεται ὁ ὀργανισμὸς τοῦ ἐγκεφάλου καὶ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ὀφθαλμὸν μας νὰ διεισδύσῃ, νὰ ἴδῃ καὶ ν' ἀποκαλύψῃ πολλὰ τῶν μυστηρίων τοῦ ψυχικοῦ βίου; (Πρόλογος ιδ').

Ἡμεῖς ὠρίσαμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν κυττάρων ἐξ ὧν σύγκειται ἡ ἐγκεφαλικὴ ὕλη. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ μὲν Luyss ὥρισεν εἰς 561 ἑκατομ. ὁ δὲ Bain ἐμέτρησε τὸν διπλασίον ἀριθμὸν (106), ἀλλ' ἡ καταμέτρησις ἐξακολουθεῖ ἡμέραν δὲ τινα θὰ φθάσωμεν εἰς ὀριστικὴν τοῦ ἀριθμοῦ ἀκρίβωσιν.

Καὶ τὴν μορφήν τῶν κυττάρων γινώσκουμεν, καὶ τὸν μηχανισμὸν τοῦ ἐγκεφάλου ἡκριβώσαμεν καὶ τὰς διευθύνσεις τῆς διόδου τῶν ἐντοπίσεων καὶ τῆς αἰσθήσεως καὶ τῆς νοήσεως μετὰ τοσαύτης ἐπιστάμεθα ἀκριβείας, ὥστε ἰδοὺ γεωμετρικῶς καὶ διὰ γραμμικῶν σχημάτων ἔχνογραφούμεν τὰς πνευματικὰς τοῦ ἐγκεφάλου λειτουργίας (111).

Εἰς τὰ κύτταρα τοῦ ἐγκεφάλου εἶνε τοποθετημέναι αἱ ἐντυπώσεις, αἱ λέξεις, αἱ ιδέαι. Καὶ μὴ νομίζετε ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν κυττάρων εἶνε περιορισμένος ἀπέναντι τῆς πληθύος τῶν ἐντυπώσεων καὶ τῶν λέξεων καὶ τῶν ιδεῶν, διότι ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ψυχώσεων» μᾶς βεβαιοῖ ὅτι, «καὶ ἐν κατὰ τὸ ἡμῖν περιορισθῇ πάλιν θὰ εἶνε πλέον ἢ ἀρεκτὸς ὅπως ἐμπεριλάβῃ, ὡς εἴπειν, ἐν ἀποθήκῃ τὸ ὅλκον οὐ μόνον τῶν λέξεων ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν γνώσεων καὶ γεγονότων τοῦ βίου, τὰ ὅποια πράγματι δὲν εἶνε τόσον πολλὰ ὡς ἔγεται τις ἐκ πρώτης ὀψεως νὰ πιστεύσῃ.» (106).

Αἱ γνώσεις μας ἀπασαι καὶ αἱ ιδέαι καὶ τὰ συναισθήματα λαμβάνουσι τὴν ἀρχὴν τῶν ἀπὸ τὰς ἐξωτερικὰς ἐντυπώσεως μεταβιβαζούσας εἰς τὰ κύτταρα τοῦ ἐγκεφάλου τὰς εἰκόνας τῶν ὁραμένων ἢ τὰς λέξεις τῶν ἀκουομένων. Οὕτω, κατὰ τὴν ἐξασίαν ταύτην διδασκαλίαν, εἰς τὸ ἐν τῶν μορίων ἐντυπωθῇ ἡ εἰκὼν τῆς αἰγός, εἰς τὸ ἕτερον τῆς οἰκίας, εἰς ἄλλο πάλιν τοῦ ἡλίου καὶ εἰς ἄλλο τῆς θαλάσσης. Εἰς ἄλλο

εἶνε ἐντυπωσμένα μνημονεῖα ἀξιώματα καὶ εἰς ἄλλα λέξεις γενικῶν ιδεῶν καὶ ἀρχῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἀληθειῶν. Ὑποθέσατε τὰρα ἐρεθισμὸν τινὰ τῆς ἐγκεφαλικῆς ὕλης πηγάζοντα ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρῆς ἢ ἐξ ὀργανικῶν τοῦ ἰδίου σώματος μεταβολῶν. Ὁ ἐρεθισμὸς προκαλεῖ τὴν δόνησιν τῶν κυττάρων, τὰ χοροπηδήματα αὐτῶν, τὰς συνθέσεις καὶ ἐνώσεις τῶν ἰστών καὶ τῶν γαγγλίων ἐξ ὧν ἐκπηράζουσιν αἱ ιδέαι, αἱ σκέψεις, αἱ κρίσεις, αἱ πεποιθήσεις καὶ ἐπιστημονικαὶ μελέται καὶ ἀνακαλύψεις. Διस्ताῖτε, ἀνεγνώστα; Ἀμφιβάλλετε μὴ παρηρημένους τὴν θεωρίαν τοῦ Jules Soury καὶ τῶν ὁπαδῶν του; Μισοῖσατε τὸ πῶνημα περὶ «Ψυχώσεων» εἰς τὴν σελίδα 111ην καὶ ἐκεῖ θὰ ἴδῃτε τὰ περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ ἐγκεφάλου, τὰ σχήματα τῶν ἐνεργειῶν τῆς νοήσεως καὶ ὅλας τὰς κινήσεις καὶ διευθύνσεις τῶν μορίων τῆς ἐγκεφαλικῆς ὕλης μετὰ γεωμετρικῆς ἀκριβείας καὶ τελειότητος ὀριζόμενα.

Ἄριστα ἱατρεῖ! Ἀλλὰ δὲν μᾶς λέγετε, τίς ἄρα γε ἐποποθέτησεν εἰς τὰ κύτταρα τῆς ἐγκεφαλικῆς ὕλης τοῦ Πασχάλ τὰς λύσεις τῶν διαφορικῶν ὑπολογισμῶν, διὰ τίνων δὲ ἀτραπῶν διήλθον εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου αἱ περὶ τοῦ νέου κόσμου ἐνοράσεις καὶ διὰ τίνων μοιραῶν καὶ μηχανικῶν δυνάσεων τῶν κυττάρων ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ Κοπερνίκου οἱ ἀόρατοι νόμοι τῆς κινήσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων; Καὶ εἴπατε ἡμῖν, τίς εἶνε ὁ ἐντὸς ἡμῶν ἐνεργῶν, μετὰ κρίσεως καὶ συνειδήσεως καὶ ἐλευθερίας, πάντα δὲ ἀποβάλλων μηχανισμὸν καὶ παραλαμβάνων πνευματικὰ ὄντα, οἷαι εἶνε αἱ ιδέαι, καὶ εἰς ἄλλα προσεγγίζων καὶ ἀπὸ ἄλλα διαχωρίζων καὶ ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων σκεπτόμενος καὶ ὁμιλῶν μετὰ τῶν ιδεῶν του καὶ ἐρωτῶν καὶ ἀπαντῶν ἑαυτὸν καὶ ἀναλύων τὸν ἰδίον ἑαυτὸν καὶ ἔχων ἐνώπιόν του ὅλας τὰς τοποθετηθείσας ιδέας εἰς τὸ ἑκατομύριον τῶν κυττάρων τὰ ὅποια κατεμετρήσατε; Τίς δὲ ὁ θέτων ζητήματα καὶ προβλήματα καὶ προβαίνων εἰς συνδυασμοὺς κρίσεων καὶ κελῶν εἰς βοήθειάν του γνώσεις, πρὸ πολλῶν ἑτῶν ἀποθηκευθείσας εἰς τὴν μνήμην, καὶ ἐπινοῶν νέας συμβολικὰς παραστάσεις τῶν ιδεῶν του ἀπὸ δὲ τοῦ γραφείου του ὅπου εἶνε κεκλεισμένος διασχίζων θαλάσ-

σας και αιώνας ἕνα πρὸς ἐπίτευξιν ὁρισμένου τινὸς σκοποῦ ἐν τῷ μέλλοντι πραγματοποιησόμενον; Καὶ τίς ἄρα γε ἐναπέθετο εἰς τὴν ἐγκεφαλικὴν ὕλην τοῦ Ὀμήρου τὰς δημιουργίας τῆς ποιήσεώς του; τίς δ' ἀπεικόνισεν ἐπὶ τῶν κυττάρων τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ Πλάτωνος τὰς μεταφυσικὰς πτήσεις τῆς διανοίας του, τίς δὲ τὰ πλάσματα τῆς φαντασίας τοῦ Ἀλάντου καὶ Σαιξπήρου; Καί, ἵνα ἀπλοποιήσωμεν τὰ ἐρωτήματα, εἶπατε ἡμῖν, διὰ τίνων ποτὲ δονήσεων καὶ στροφῶν καὶ συνθέσεων χημικῶν ἐδημιουργήθησαν ἐντὸς τῶν ἐγκεφάλων τοῦ Jules Soury καὶ τῶν ὁμοφρόνων του οἱ μῦθοι καὶ τὰ πλάσματα τῆς φαντασίας τὰ ὅποια ὑμεῖς ἐθεωρεῖτε ὡς ἐπιστημονικὰ ἀξιώματα καὶ ὡς τοιαῦτα προτείνετε εἰς τὸ κοινὸν τῆς Ἑλλάδος;

Διότι μῦθοι εἶνε καὶ φαντασίας ἀποκνημια ὅσα περὶ μηχανικῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐγκεφάλου οἱ ὑλοδοξοῦντες διδάσκουσι, φαντασιώσεις δὲ καὶ ἀλλόκοτοι ἐπινοήσεις, καὶ ὁνειρώτων δημιουργία τὰ περὶ ἐμπορεύσεως κρίσεων καὶ ἰδεῶν ἀπὸ τῆς ὕλης βεβαιούμενα καὶ τὰ περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος μυθιστορούμενα. Καὶ ταῦτα λέγων δὲν ἐκφέρω ἰδίᾳ κρίσεις, οὐδὲ τὰς κρίσεις τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν φυσιολογούντων, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω τοὺς λόγους τῆς ἐπιστήμης ἥτις ἐκήρυξε πρὸ διακοσίων πενήκοντα ἐτῶν, καὶ σήμερον ἐν ἔτει 1889 προκηρύσσει καὶ διδάσκει, ὅτι σκότος καὶ ἀβελιότης καὶ ἔγνοια ἐπικρατεῖ ἐπὶ πάντων τῶν ὁρώτων τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ ἐγκεφάλου κατασκευὴν καὶ τὰς λειτουργίας αὐτοῦ. Ἀπέναντι τοιαύτης ὁμολογίας τῆς ἐπιστήμης ὁ μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας καὶ ἀριθμητικῶν ὁπολογισμῶν καὶ γεωμετρικῶν σχημάτων ὁρισμὸς τῆς τε κατασκευῆς καὶ τῶν νοητικῶν λειτουργιῶν τοῦ ἐγκεφάλου εἶνε οὐκ ἐλάττω ἀποπλάνησις καὶ ἀληθὴς τῆς ἐπιστήμης διακομὴν.

VI

Ἐπιχειρήσας τὴν ἀνασκευὴν τῆς συγγραφῆς τῶν «Ψυχώσεων», συμμορφούμενος δὲ καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην πρὸς μέθοδον ἣν ἀπαρκεκλίτως ἐφήρμοσα, τῆς ὑποβολῆς τοῦτέστι τῶν πρὸς δημοσίευσιν ὁρισμένων σκέψεών μου ἐπὶ φυσιολογικῶν ζητημάτων εἰς τὴν κρίσιν καὶ εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν ἁρμοδίων ἐπιστημόνων, μετέβην ἡμέραν τινα εἰς τὸν οἶκον

φίλου μου ἱατροῦ, ἀνκοινώσας δὲ εἰς αὐτὸν τὰς περὶ κυττάρων καὶ τῆς δονήσεως τῆς ἐγκεφαλικῆς ὕλης θεωρίας τοῦ Jules Soury καὶ τὰς ἐμὰς ἐπ' αὐτῶν κρίσεις, τὸν παρεκάλουν νὰ μὲ φωτίσῃ διὰ τῶν συμβουλῶν του καὶ νὰ ἐλέγξῃ τὰς κρίσεις μου, πρὸ παντὸς δ' ἄλλου νὰ μοι γνωρίσῃ τὰ ἐξαγόμενα τῶν τελευταίων ἐκζητήσεων ἐπὶ τῶν φυσιολογικῶν τοῦ ἐγκεφάλου ἐνεργειῶν.

Ἀκούσας ὁ ἱατρὸς μεθ' ὕλης τῆς προσοχῆς τὴν ἐκθεσιν τῶν ἰδεῶν μου καὶ τὰς ὑποβληθείσας εἰς αὐτὸν ἐρωτήσεις, λυποῦμαι, μοι εἶπεν, ὅτι οὐδὲν βέβαιον οὐδὲ κατὰ προσέγγισιν πιθανὸν δύναμαι νὰ σοὶ γνωρίσω ἐπὶ τοῦ προκειμένου διότι, *obscura textura, functiones obscuriores, morbi obscurissimi* (Τὸ σκότος περικαλύπτει τὴν διασκευὴν τοῦ ἐγκεφάλου, βαρύτερον σκότος τὰς λειτουργίας του καὶ βαρύτερα τὰς νόσους του).

— Φίλτατέ μοι, παρετήρησα τότε εἰς τὸν ἱατρὸν μεθ' οὗ συνδιελεγόμεν, τὸν ἀφορισμὸν τοῦτον ἤκουσα πολλάκις ἐπαναλαμβανόμενον πρὸ τεσσαρῶντα πέντε ἐτῶν ὅτε ἐφοίτων εἰς τὰς παραδόσεις τῆς ἱατροδικαστικῆς. Ἐκτοτε οἱ ἐπιστήμονες προέβησαν εἰς σπουδαίας ἐκζητήσεις καὶ πειράματα, πολύτιμον δὲ ὕλικὸν παρατηρήσεων συνέλεξαν πρὸς διαφώτισιν τῶν φυσιολογικῶν καὶ παθολογικῶν ζητημάτων, ὅσα συνδέονται πρὸς τὰ ψυχικὰ γεγονότα, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπιθυμῶ ν' ἀκούσω τὰς ἰδέας καὶ τὰς κρίσεις σας.

— Βεβαίως, ὑπέλαβεν ὁ ἱατρὸς, ἀναφίθμητοι ἔρποντο παρατηρήσεις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ ἔρευναι ἀδιάλειπτοι καὶ πειράματα καὶ σπουδαῖα ἐπιστημονικὰ ἐργασία, ἣ δὲ πείρα ὑπέδειξε καὶ μεταβολὰς τινὰς ἐπὶ τῶν τρόπων τῆς θεραπείας τῶν ψυχοπαθῶσεων, ἀλλ' ὡς πρὸς τὰ περὶ διουσκευῆς τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τῶν λειτουργιῶν αὐτοῦ καὶ τῶν αἰτίων τῶν φρενικῶν νοσημάτων καὶ ἐν γένει περὶ πάντων τῶν ἀντικειμένων ὅσα συνδέονται πρὸς τὰ γεγονότα καὶ τὰ φαινόμενα τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν βίου, τὰ τῆς ἐπιστήμης διάκεινται εἰς τὴν αὐτὴν πάντοτε ἀβεβαιότητα, εἰς τὴν αὐτὴν ἔγνοϊαν, εἰς τὸ αὐτὸ μάλιστα σκότος εἰς ὃ διέκειντο καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ὃ δὲ ἱατρικὸς ἀφορισμὸς, ὃν ἤκούσατε κατὰ τὸν χρόνον τῆς μαθητείας σας, εἶνε καὶ σήμερον ἀληθὴς

ἀνταποκρίνεται δέ, δυστυχῶς διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, εἰς τὴν κατάστασιν τῶν φυσιολογικῶν ἐπιστημῶν.

Οὐδένα εἶχα δισταγμὸν περὶ τῆς ὁρθότητος τῶν λόγων τοῦ ἱατροῦ, οὗς μυριάκις ἤκουσα προφερομένους ἀπὸ τοῦ στόματος ἐμβριθῶν ἐπιστημόνων ἐπὶ πολλὰ δ' ἔτη ἀνεγίνωσκον εἰς τὰς δημοσιευόμενας συγγραφάς, ἀλλ' ὅμως ἐξηκολούθουν πάντοτε ὑποβάλλων ἐρωτήματα καὶ ζητῶν ἀποσαφήσεις ἐπὶ τῶν διδομένων μοι πληροφοριῶν. Ἐκλαβὼν δὲ ὁ ἱατρὸς τὴν ἐπιμονὴν μου ταύτην ὡς δισταγμὸν ἐπὶ τῆς δοθείσης μοι βεβαιώσεως, ἐγερθεὶς, ἔλαβεν ἀπὸ τὴν παρακειμένην βιβλιοθήκην του δύο ὀγκώδεις τόμους.

— Ἰδοὺ, μοι εἶπε, τὸ μέγα σύγγραμμα περὶ τῆς ἀνατομίας τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος τοῦ περικλειοῦς ἱατροῦ καὶ ἀνατόμου Kyrtl δημοσιευθὲν ἐν ἔτει 1885. Κατ' ἔτος ὁ κλεινὸς καθηγητὴς νέαν δημοσιεύει ἐκδοσιν εἰς ἣν ἀναγράφει τὰς νέας τῶν ἄλλων ἢ καὶ ἰδίας παρατηρήσεις. Ἐχομεν ἀνὰ χεῖρας τὴν δ' ἐκδοσιν, ἧς ἀναγνώσωμεν δὲ τὰ ἐν τῇ σελίδι 847, ἀναφερόμενα ἀκριβῶς εἰς τὸ ζήτημα τὸ ὅποιον μοι ἐθέσατε. «Πρὸ 250 ἐτῶν ὁ Fantoni ὁμιλῶν περὶ τοῦ ἐγκεφάλου ἔλεγε: *obscura textura, functiones obscuriores, morbi obscurissimi*. Τὸ λόγιον τοῦτο ἔδει καὶ σήμερον νὰ χρησιμεύῃ ὡς εἰσαγωγὴ πᾶσης συγγραφῆς περὶ ἀνατομίας ἢ φυσιολογίας ἢ παθολογίας τοῦ ἐγκεφάλου.»

— Καὶ ὅμως, παρετήρησα τότε εἰς τὸν ἱατρὸν, συνάδελφός σας, δημοσιεύσας ἐν Ἑλλάδι πόνημα περὶ ψυχώσεων καὶ φρενοπαθειῶν, βεβαίως ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν μέγας παρατηρεῖται ἐπιστημονικὸς συνωστισμὸς πρὸς τὴν χάραν τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ σπουδαῖαι εἶνε αἱ περὶ τῶν φυσιολογικῶν τοῦ ἐγκεφάλου ἐκζητήσεις καὶ ἔρευναι.

— Καὶ τὴν ἀλήθειαν λέγει ὁ συγγραφεὺς, ὑπέλαβεν ὁ ἱατρὸς, διότι σπουδαιόταται καταβάλλονται μελέται καὶ ἐκζητήσεις ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου τούτου, βεβαίως ὅμως ὁ συγγραφεὺς θὰ ἐγνώρισεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ πονήματος του ὅτι καὶ ἔρευναι καὶ ἐκζητήσεις καὶ μελέται ἀπέβησαν μέχρι τοῦδε μάταιαι, ὅτι δὲ καὶ σήμερον ἐτι ἀλίγιστα γινώσκουμεν οἱ ἱατροὶ

περὶ τῆς ἀνατομίας τοῦ ἐγκεφάλου, ὁλιγώτερη περὶ τῶν φυσιολογικῶν λειτουργιῶν του, περὶ δὲ τῶν νόσων αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν συνεργεῖται εἰς τὴν παραγωγὴν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων καὶ πνευματικῶν φαινομένων, ἀβεβαίως μόνον καὶ ὑποθετικῶς κάμνομεν εἰκασίας μηδεμίαν ἐχούσας ἐπιστημονικὴν βῆσιν καθ' ἐκάστην δὲ μεταβαλλομένης ἢ ἐξελεγχόμενης ἀνυποστάτου ὑπὸ νέων παρατηρήσεων καὶ γεγονότων. Ἀντὶ δὲ τῶν ἐμῶν βεβαιώσεων προσέξατε εἰς τοὺς λόγους τοῦ διαπραγεσθέντος τῶν ψυχιατρῶν Krafft Ebing οὗς ἔγραψε ἐν τῷ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο (1889) δημοσιευθέντι περὶ ψυχιατρίας συγγράμματί του, τῷ ἐγείραντι τὸν θαυμασμὸν τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου περιποιήσαντι δὲ τῷ συγγραφεῖ μεγάλαν τιμὴν καὶ τὴν ἐκλογὴν του εἰς τὴν ἑδρὰν τῶν νευρικῶν νοσημάτων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Βιέννης. Ἰδοὺ τί ἀναγινώσκουμεν εἰς τὴν σελίδα 18^η τῆς περιωνύμου συγγραφῆς. «Οἱ ἱατροὶ τῶν τελευταίων αἰώνων λαλοῦντες περὶ τοῦ ἐγκεφάλου ἔλεγον, *obscura textura, functiones obscuriores, morbi obscurissimi*. Αἱ βεβαιώσεις αὗται, δυστυχῶς, εἶνε καὶ σήμερον ἀληθεῖς οὐ μόνον ὡς πρὸς τὰς ἐγκεφαλικὰς νόσους, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀνατομίαν καὶ τὰς λειτουργίας τῆς ἐγκεφαλικῆς ὕλης.»

VII

Μετὰ τὰς βεβαιώσεις ταύτας κενόησα τὴν ὁρθότητα καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν ἀκρίβειαν τῶν λόγων τοῦ Laugel εἰπόντος. «Ἐρωτήσατε τὴν φυσιολογίαν περὶ τῶν λειτουργιῶν τοῦ ἐγκεφάλου καὶ θὰ ἐκπλαγῆτε ἐπὶ τῇ εὐρύτητι τῆς ἀμαθείας αὐτῆς». (Les Problèmes σελ. 469).

VIII

Καὶ λυπηρὸν μὲν εἶνε ὅτι ὡς ἐκ τῆς ἀμαθείας ταύτης οὐδέποτε σχεδὸν αἱ προσπάθειαι τῆς τέχνης τελεσφοροῦσιν οὐδὲ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὸν ζῆλον καὶ τοὺς ὑπὸ τῶν ἱατρῶν καταβαλλομένους κόπους πρὸς διάγνωσιν καὶ θεραπείαν τῶν ἐγκεφαλικῶν νοσημάτων καὶ ψυχοπαθῶσεων, ἀλλ' οὐδόλως μειοῦται ἐκ τούτου ἡ πρὸς αὐτοὺς ὀφειλομένη εὐγνωμοσύνη τῆς ἀνθρωπότητος ὡς μὴ εὐθύνωμένων ἐπὶ τῇ ἀτελείᾳ τῆς ἐπιστήμης. Ἀλλ' ἡ εὐθύνη αὐτῶν ἐνώπιον τῆς συνειδήσεώς των καὶ τῆς

κοινωνίας άρχεται άφ' ής προβαίνοντες είς τήν συζήτησιν θρησκευτικών και κοινωνικών ζητημάτων και μετά πολλής άπερισκεψίας έφαρμόζοντες έπ' αὐτῶν ὅλως άκαταλλήλους μεθόδους διδάσκουσιν είς τοὺς λαοὺς τὰς φαντασιοπληξίας τοῦ Jules Soury ή τοὺς παραλογισμοὺς τοῦ Βίχρερ ὡς έπιστημονικά θεωρήματα, τοῦ δὲ σκοτοῦ είς ὃ δικάζεται ή έπιστήμη έπωφελοῦμενοι συνταράττουσι και έπισκοτίζουσι τὸν νοῦν τῆς νεότητος και άφ' ένός μὲν άνομολογοῦσιν ὅτι ὁ μηχανισμός τοῦ έργι-πράλου ήνε άγνωστος έν ταῖς λεπτομερείαις αὐτοῦ, άφ' έντέρου δὲ σημειοῦνται διά γεωμετρικῶν σχημάτων και διά μαθηματικῶν αριθμῶν αἱ λεπτομέρειαι τῶν ενεργειῶν αὐτοῦ (259.)

Διότι, φίλοι άναγνώσται, τὸ σκοτός, σκοτός βαθυτάτου και άδιάσπαστου, προτείνεται ήμιν ὡς ὁδηγὸς πρὸς έπίλυσιν τῶν υπερτάτων προβλημάτων ἐξ ὧν ήρτηνται αἱ τύχαι τῆς ανθρωπότητος. Τὸ σκοτός πρὸς αντικατάστασιν τοῦ έπιλάμπαντος φωτός είς τὴν καρδίαν τοῦ ανθρωπου τὸ σκοτός αντί τῆς σοφίας τῆς αρχαίας 'Ελλάδος τὸ σκοτός αντί τῆς έπιστημονικῆς αληθείας τῶν ανακαλυφάντων τοὺς μυστηριώδεις νόμους τῆς φύσεως, ἀπὸ τοῦ Χριστοτέλους μέχρι τοῦ Νεύτωνος, καὶ ἀπὸ τοῦ Κεπλέρου μέχρι τοῦ Μπέρ ! Τὸ σκοτός και ή άπελπισία τοῦ μηδενισμοῦ πρὸς αντικατάστασιν τοῦ άποκαλυφθέντος δόγματος, δι' οὗ έκυρώθη ή υπερτάτη τῶν πεποιθήσεων τῆς ανθρωπότητος περί τοῦ άφθάρτου τῆς ατομικῆς τοῦ ανθρωπου προσωπικότητος και ανυψώθη ή πρὸς τοὺς πάσχοντες άγάπη και εὐποιία ὡς ὑπὲρ πάσης άλλης εὐπρόσδεκτος είς τὸν 'Γψιστον άφροσύνης και λατρεία.

Καὶ ἴδου μετά τὰς άσεβεῖς και ψευδεῖς θεωρίας ἰδέαι κτηνώδεις και βορβορώδεις δημοσιεύσεις και άπελπισίας διδασκαλίαι κατέκλυσαν τὸν οὐράνιον ὁρίζοντα, έδηλητηρίασαν τὴν καρδίαν τῆς νεότητος, ήσέβησαν κατὰ τῆς έπιστημονικῆς αληθείας, έχλεύασαν τὰ συναισθηματα τῆς ήθικῆς και τῆς πίστεως και ὑψώσαντες τὴν σημαίαν τοῦ Λαμετερή ήγειραν άνόσιον πόλεμον κατὰ τῶν δογμάτων τοῦ Χριστιανισμοῦ έν ταῖς μεγαλοπύλεσιν, ένθα βρίζουσι στοιχεῖα διαφθορᾶς και ήθικῆς έκλύσεως και καταπτώσεως. 'Αδοξος ή πάλη και άσεβής, φονική και καταστρεπτική, διότι ὁ πι-

ριστάνων τὰς σωματικὰς ὁπλὰς και ὀρεξεις ὡς τοὺς μόνους τῆς ανθρωπίνης φύσεως νόμους, έργαζόμενος δὲ ν' αντικαταστήσῃ είς τὸ φρόνημα τῆς έλευθέρως βουλήσεως και τῆς προσωπικῆς ευθύνης τὰς μηχανικὰς τῆς ἑλης μοιραίας και άναποδοκίστες κινήσεις και μεταβολὰς, διασκεύει τὰς περί ὑπερκοσμίων δυνάμεων πεποιθήσεις και διαταράσσει τὴν πίστιν και τὴν επικράτησιν ὑπερκοσμίων συναισθημάτων, ὥθει τοὺς λαοὺς είς τὴν έξόντωσιν και είς τὴν ήθικὴν άποκλήνωσιν.

Η ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑ ΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΝΙΚΩΝΤΑΣ

'Υπάρχει ευδαιμονία; Οἱ άπιστιόδοξοι άπαντῶσιν : ὄχι !

'Υπάρχει ευδαιμονία; Οἱ φέροντες είς τὴν πλευρὴν χάνοντα τὰ τραύματα τοῦ βίου σέουσι μετά δυσπιστίας τὴν κεφαλήν.

Καὶ έν τούτοις ὁ π ἄ ρ χ ε ι .

Εἶνε αληθές ὅτι έν τῷ έργοσμίῳ βίῳ μυχθοῦμεν, παλαίουμεν, τραυματιζόμεθα, αἰμάσσομεν. Ἀλλ' ή αἴξια τοῦ βίου τούτου μὴ δὲν καίται κυρίως έν τούτῳ, ὅτι εἶνε πεδίον άγῶνος και πάλης; Δύνασθε δὲ νὰ νοήσητε άγῶνα άνευ μύχθων και πάλην άνευ δοκιμασιῶν;

Έντός τοῦ πεδίου τῆς πάλης ταύτης, έντός τῆς κοιλότητος τοῦ άγῶνος τούτου ὀφείλει τις νὰ κατέλθῃ και νὰ θράσῃ, ὡπως τῇ δοθῇ, έν νικήσῃ, τὸ γέρας τῆς ευδαιμονίας. Οἱ άγωνοδίκαι προσφέρουσι τὸ γέρας είς τὸν νικήσαντα μόνον μετά τὸ πέρασ τοῦ άγῶνος. Καὶ ὁ μέγας άγωνοδίκης Θεὸς τὸν στεφανων τοῦ ὑπερτάτου τῶν άγῶνων τότε μόνον εἶνε δίκαιον νὰ δίδῃ είς τὸν ανθρωπον, ὅταν περσάτων τὸν άγῶνα τοῦ βίου του άναδειχθῇ νικηκτής. Τὴν ευδαιμονίαν, ὡπως τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, μόνον βίασται άρπάξουσι. Καὶ ποῖαν ήθικὴν αἴξιν θὰ εἶχεν ή ευδαιμονία έν δὲν έδίδετο μόνον είς έκείνους, οἵτινες διὰ τῶν άρετῶν τῶν άναδείχθησαν αἱξιοι αὐτῆς;

Ζῆν εἶνε και άγωνίζεσθαι. Άγωνίζεσθαι δὲ εἶνε μοχθεῖν, παλαίειν, ὑποφέρειν. Έμύχθησας; έπάλαισας; ένέσκηψαν επί σὲ δοκιμασίαι και συμφοραὶ και δὲν κατεβλήθης ὑπ' αὐτῶν ἀλλὰ τὰς κατέβαλες σύ; Τότε, μόνον τότε εἶσαι

νικητής, και έρεινες ἄξιος τοῦ επαίνου, τῆς τιμῆς, τοῦ βραβείου τῆς νίκης, τῆς ευδαιμονίας.

Μήπως δὲ ὁ ήρως τοῦ καθήκοντος δὲν δρέπῃ ἀπὸ τοῦδε τὰς άπαρχὰς τῆς ευδαιμονίας; Καὶ ὅταν πληττόμενος ἀπὸ τὰς συμφορὰς και τὰς τρικυμίας τοῦ βίου αἰσθάνεται έαυτὸν έσφαλῇ έν τῇ γαλήνῃ τῆς συνειδήσεώς του, ὅταν καταποντιζόμενος είς τὸν βυθὸν τῆς δυστυχίας αὐτὸς αἰρεται μέχρι τῶν άκτινοβολούντων άστρων τοῦ οὐρανοῦ, ὅταν άδικούμενος ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς άνομίας εἰρήσκη τὴν ανάπαυσιν τῆς καρδίας του έν τῇ συναισθήσει ὅτι επιβλέπει έπ' αὐτὸν ὁ Θεός, ὅταν χάνων τοὺς φιλάτους του έξακολουθῇ νὰ τοὺς βλέπῃ προσμειδιώντας έν ταῖς έκτάσεις τῆς αἰωνιότητος, ὅταν, άκούων πέριξ ὠρυγὰς, ἔβρεις, ὀλακάς, τὰς λησιμονίῃ, ὡπως ένωτισθῇ τὰς έρμονίας τοῦ οὐρανοῦ, ὅταν ξῇ έν τῇ έλπίδι, έν τῇ πίστει ὅτι βαρύνεται συμφοραὶ θὰ χορησιμεύσωσι μόνον ὡπως ἄρη περιφανέστερον θρίαμβον, δύνασθε τότε νὰ εἰπῆτε ὅτι ὁ ανθρωπος αὐτὸς εἶνε δυστυχής, δύνασθε νὰ μὴ παραδεχθῆτε ὅτι άρκεῖ ν' έρθῇ έν παραπέτασμα, ὡπως εἰσέλθῃ είς τὰ σκηνώματα τῆς αἰωνίου μακαριότητος και ευδαιμονίας;

Ὡ! ναι! 'Υπάρχει ευδαιμονία, ἀλλὰ μόνον έν Σοί, Χριστέ. Ὁ κατακείμενος είς τὰ φορερὰ βάθη ὑπογείου φυλακῆς εἰμπορεῖ ν' άρνῆται τὸ φῶς. Καὶ ὅστις δὲν ένόησεν τὴν διδασκαλίαν Σου, ὅστις δὲν ήσθάνθη τὰς μεγάλας αὐτῆς άρετὰς, τὴν πίστιν, τὴν έλπίδα, τὴν άγάπην, εἰμπορεῖ ν' άρνῆται τὴν πραγματικότητα τῆς ευδαιμονίας. Ἀλλ' ὅστις ένισχύθη και ενεπνεύσθη ἐξ αὐτῶν, ὅστις έξησεν έν αὐταῖς, τὴν ευδαιμονίαν διαβλέπει έν τῇ χάριτι τοῦ καλοῦ, έν τῇ λάμπει τοῦ αληθοῦς, έν τῇ άκτινοβολίᾳ τοῦ άγαθοῦ, έν τῇ γαλήνῃ τῶν δικαίων, έν τῇ έγκρατερίῃ τῶν πιστευόντων, έν τῇ άθωότητι τῶν παιδίων και τῶν παρθένων, έν τῇ άγάπῃ ψυχῶν έναρέτων, έν ταῖς ὑπερκοσμίαις πηύσεσι τοῦ πιστεύοντος, έν τῷ άπειρῳ και διακαεῖ πόθῳ τῆς ευδαιμονίας, έν τῇ θείᾳ άγαθότητι και έν τῇ ανυψώσει τῆς ψυχῆς μέχρι Σοῦ, Χριστέ, ὅστις πολλὰ παθὼν και μοχθήσας άπέθανες επί τοῦ Σταυροῦ συγχωρῶν τοὺς έχθρούς Σου, πιστεύων είς τὴν νίκην Σου, αναστὰς δὲ ανήλθες μέχρι τοῦ πα-

τρὸς Σου βασιλεὺς ένδοξος έν τῇ βασιλείᾳ τῆς αἰωνίου μακαριότητος, ήν προώρισας και είς ὅσους μοχθοῦσιν ὡς Σὺ, παλαίουσιν ὡς Σὺ, ἀλλὰ και θριαμβεύουσι και νικῶσιν ὡς Σὺ ὁ άρχηγός των, ὁ Κύριός των και ὁ Θεός των.
ΜΙΧ. Γ. ΓΑΛΑΝΟΣ.

Ο ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἡ ὑπὸ τῆς ελληνικῆς κοινωνίας καθόλου και τοῦ άπανταχοῦ έλληνοφώνου τύπου τοσοῦτον επικροτηθεῖσα, ὡς έν τοῦ προφανὸς έθνωφελούς σκοποῦ ὡν επιδιώκει, σύστασις τοῦ Σύνλόγου τῆς «Αναπλάσεως» και ή νῦν άγγελολομένη ἰδρυσις τοῦ «Ταμείου ὁ Απόστολος Παῦλος» επί τῇ ευκαιρίᾳ τῶν γάμων τοῦ Λιαδόχου, έτυχε, ὡς ήν έπόμενον, τῆς αὐτῆς ὑποδοχῆς και ενθαρρύνσεως και παρὰ τοῖς ξένοις, παρ' οἷς ή δημοσία εκπαιδευσις, ής ή θρησκευτικὴ μύρφωσις άποτελεῖ ὀλοκληρωτικὸν στοιχεῖον, ανύψωσε τὴν θρησκείαν έν τῇ συνειδήσει τοῦ έθνους και ήγαγεν αὐτὸ είς θέσιν νὰ κατανοῇ και έκτιμᾷ δεόντως τὴν σημασίαν και τὸν σκοπὸν παρεμφερῶν ἰδρυμάτων. Έκ τῆς συστάσεως τοῦ «Ταμείου ὁ Ἀπόστολος Παῦλος» άφορμὴν λαμβάνον έγκροτον τοῦ Γερμανικοῦ τύπου ὄργανον, ή έν Βερολίῳ έκδομένη «Νέα Πρωσσικὴ Έφημερίς τοῦ Σταυροῦ» (Neu Preussische (Kreuz) Zeitung) δημοσιεύει ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ έν 'Αθήναις Ταμεῖον ὁ Ἀπόστολος Παῦλος» κ υ ρ ι ο ν ἔ ρ θ ρ ο ν, έν ᾧ, καίτοι μὴ άπηλλαγμένῳ έπονσιωδῶν τινων ανακριβειῶν, έμφρ' ζονται αλήθειαι τῶν ὑποίων τὴν πικρίαν και τὸ βάρος τῆς επί ταύταις ευθύνης πρέπει πάντες νὰ αἰσθανθῶμεν.

Ἰδοὺ τὸ έν λόγῳ ἔρθρον τοῦ Γερμανικοῦ φύλλου.

Ὁ έν 'Αθήναις ὑπισταίμενος διὰ τὴν έν τῷ έσωτερικῷ θρησκευτικῇ διδασκαλίᾳ Σύνλογος τῆς «Αναπλάσεως», ὁργανωθεὶς ὑπὸ τοῦ ἄλλοτε έν Βερολίῳ Έλληνος πρεσβευτοῦ κ. Μ. Ρ. Παγκαβῆ;/κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν γερμανικῶν σωματείων τῶν σκοπούντων τὴν είς τὸ έσωτερικὸν άποστολὴν λεραποστόλων, άπεφάσισεν έν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ συνεδριάσει, πρὸς διαρκὲς ένθύμιον τῆς ήμέρας τῶν γάμων τοῦ έπιτίμου

λογίζει την ἐτησίαν φθοράν τοῦ βράχου ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ καταρράκτου τοῦ Νιαγάρα. β') Ὑπολογίζει τὴν ἐτησίαν φθοράν τοῦ βράχου τῶν καταρράκτων τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἰγίου Ἀντωνίου. γ') Ὑπολογίζει τὴν ἀπισθοχώρησιν τοῦ βράχου τῆς λίμνης πρὸς βορρᾶν τοῦ Ριχάρκου. δ') Ὑπολογίζει τὴν ἔκτασιν τὴν ἐνιαύσιον τοῦ ἄβυθου τοῦ Μισισσιππὶ παρὰ τὴν πόλιν Ὀρλεάνην. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τούτους εὐρίσκει, ὅτι ἀπὸ τῆς παγετώδους ἐποχῆς μέχρι σήμερον ἔχουσι παρελθεῖν 5,200 ἔτη κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον, 8,208 κατὰ τὸν δεύτερον, 5300 ἕως 7,500 κατὰ τὸν τρίτον καὶ 5,000 κατὰ τὸν τέταρτον. Οὕτως ἔρα ἡ Ἱερὰ Βίβλος καὶ ἡ βίβλος τῆς φύσεως εὐρίσκονται συμφωνοῦσαι καὶ κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς Γῆς.

Ἐν Οὐνὴ τῆς Μαύρης Θάλασσης
1889 Αὐγούστου 1.

ΗΛΙΑΣ Ε. ΜΑΪΜΑΡΙΑΝΣ
Ἱατρός.

Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

Ἐλεημοσύνη εἶνε ἀρετὴ καὶ πράξις, διὰ τῆς ὁποίας δίδει τις εἰς τὸν στεροῦμενον ὃ ἔχει ἢ ἔξ οὗ ἔχει.

Ἡ ἀρετὴ τῆς ἐλεημοσύνης προϋποθέτει τὴν ἀρετὴν τῆς συμπαθείας καὶ τῆς ἀγάπης. Ὁ φιλάργυρος δὲν ἔλειψ' ἀλλὰ καὶ δὲν ὑπάρχει σκληροτέρα, ὠμότερα, ψυχροτέρα καρδίᾳ τῆς καρδίας τοῦ φιλαργύρου.

Ὁ χριστιανισμὸς, θρησκεία τῆς ἀγάπης, εἶνε καὶ θρησκεία τῆς ἐλεημοσύνης. Δύναται τις μάλιστα εἰπεῖν ὅτι ἔνευ αὐτοῦ δὲν θὰ ὑπῆρχεν αὐτή.

Αὐτὸς ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν εἶνε Θεὸς τοῦ ἐλέους. Πλάττει τὸν ἀνθρώπου ἐξ ἀγάπης καὶ ὁ ἀνθρώπος τῷ ἀντιτάσσει ὅχι μόνον ἀγνωμοσύνην, ἀλλὰ καὶ ἀσέβειαν καὶ ἔχθραν. Ἀποστατεῖ ἀπὸ τοῦ νόμου Του, ἀσεβεῖ πρὸς τὸ θέλημά Του, μυκτηρίζει τὸν πλάστην Του. Ἀλλ' ὁ Πλάστης δὲν ἐκδικεῖται, δὲν τιμωρεῖ, ἀλλὰ παραβλέπει καὶ ἔλειψ'. Ὅπως ἀνιψώσῃ τὸν ἀνθρώπου μέχρις αὐτοῦ, κατέρχεται αὐτὸς μέχρι τοῦ ἀνθρώπου, ἀποστέλλων εἰς τὴν γῆν τὸν Θεάνθρωπον.

Ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπῆρξε ζωὴ ἐ-

λέους καὶ ἀγαθοεργίας. Καλούμενος ἢ αὐτόκλητος, ἐθεράπευε νοσοῦντας, ἀνίστα νεκρούς, ἐχόρταινε πεινῶντας, ἐδίδασκε τοὺς συρρέοντας ν' ἀκούσωσι τὸν λόγον αὐτοῦ. Τὴν ἐλεημοσύνην δέ, ἣν ἡσκήσεν ἐμπράκτως, ἐσύστησε θεσμῶς. Ἀναλαβὼν αὐτὴν ὑπὸ τὴν προστασίαν του, τὴν ἀνέδειξε καλὴν ὡς αὐτὸς, σεμνὴν ὡς αὐτὸς, ἔξοχον ὡς αὐτὸς, θαίαν ὡς αὐτὸς.

Τοὺς σκληροὺς καὶ ἀνελεήμονας ἠπέλγησε διὰ τῆς ὁργῆς τοῦ πατρὸς του καὶ τῆς αἰωνίου κολάσεως, τοὺς δ' ἐλεήμονας ἐμακάρισε καὶ ὡς ὀφειλομένην ἀνταμειβὴν ἐπηγγέλματο αὐτοῖς ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐλεηθήσονται ὑπ' αὐτοῦ.

Τὴν ἐλεημοσύνην ὁ Χριστὸς κατέστησε καὶ ἀρετὴν ἐδωλοτάτην, εἰς πάντας προσιτήν. Ἐλεεῖς μὲ ἐκατεμύρια καλόν. Ἐλεεῖς μὲ μίαν δραχμὴν ὅχι ὀλιγώτερον καλόν, ἂν τόσον μόνον ἠδύνασο νὰ ἐλεήσῃς. Ἡ πράξις σταθμίζεται οὐχὶ κατὰ τὰ ἔξω ἀλλὰ κατὰ τὰ ἔσω, οὐχὶ κατὰ τὸ μέγεθος ἀλλὰ κατὰ τὴν προαίρεσιν. Ὁ Χριστὸς τὸ ἐδίδαξε διὰ τῆς ἀξίας, ἣν ἀπέδωκεν εἰς τὸν ὀβολὸν τῆς χήρας καὶ εἰς τὸ ποτήριον ὕδατος, ὅπερ προσφέρει τις, ἂν μόνον αὐτὸ δύναιται.

Τὴν ἐλεημοσύνην ὁ Χριστὸς ἐξύψωσε προσέτι καὶ ἐκάλυψε θαλήσας αὐτὴν ταπεινὴν καὶ μετριόφρονα. Ἐλεημοσύνη πρὸς δόξαν κοινωνικὴν, μὴ προσερχομένη ἐξ ἀγνῶν ὅλως ἐλαττωρίων, ἔσον μεγάλη καὶ ἂν ἦνε, δὲν εὐρίσκει καμμίαν χάριν παρ' αὐτοῦ. Οἱ ἄνθρωποι, οἱ ἀποβλέποντες εἰς τὰ ἔξω, εἰμποροῦν νὰ τὴν ἀνυμνοῦν καὶ νὰ τὴν ἀναβιβάζουν μέχρις οὐρανοῦ. Ματαιοπονία! Ὁ Θεὸς δὲν ἀκούει τίποτε ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἕμους. Μηδενίζει τὴν ὑψηλόφρονα ἐλεημοσύνην ἀνυψοῖ τὴν ταπεινόφρονα ἐλεημοσύνην. «Προσέχετε δὲ λέγει, τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεᾶσθαι νὰ ἴσῃ εἰ δὲ μὴγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἐμπροσθέν σου, ὥστε οἱ ὑποκρίται ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς σύμμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σοὺ δὲ ποιῶντος ἐλεημοσύνην, μὴ γινώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου, ὅπως ἡ σου ἡ ἐλεημοσύνη

ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ». Διὰ τῆς ἀφανοῦς ταύτης ἐνασκίσεως τῆς ἐλεημοσύνης καὶ ἡ ἀρετὴ αὕτη γίνεται περιφανέστερα καὶ ὁ ἐλεῶν ἠθικῶς ἀναβιβάζεται ὑψηλότερον καὶ ἡ φιλοτιμία τοῦ ἐλεουμένου περιφρουρεῖται καὶ ἡ μεταξὺ ἀμφοτέρων ἀγάπη καθίσταται ἐγκαρδιωτέρα, θερμοτέρα, ποιητικότερα.

Τὴν ἐλεημοσύνην τέλος ὁ Ἰησοῦς ἠθέλησεν, ὡς τὴν ἀγάπην, κοινὴν πρὸς πάντας, ἐχθροὺς καὶ φίλους, ἔνευ διακρίσεως. «Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε, εἶπε, τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ἴμιν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι, καὶ ἐὰν ἀγαποῖ ἦτε τοὺς ἀγαπῶντας ἡμᾶς, ποία ἴμιν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι, καὶ ἐὰν δανείζετε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ἴμιν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἑα, πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου» ὅτι αὐτὸς χρηστὸς ἐστὶν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς».

Τὶ ὑπερφυῖς καρδίᾳ ἢ καρδίᾳ τοῦ Ἰησοῦ! Σήμερον, ὅτε ἡ γλῶσσα αὐτῆς λαλεῖ ἀπὸ τοῦ ὕψους δεκαεννέα αἰώνων, σήμερον ἀκόμη εἰς τὴν φωνὴν αὐτῆς τὰ ἐργαστικά τοῦ ἀνθρώπου ἐνστικτικὰ ἀναταράσσονται καὶ ἐπαναστατοῦσιν ἀρνούμενα τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐλεημοσύνην πρὸς τοὺς ἐχθρούς. Καὶ ὅμως ἐκεῖνος, ἐν μέσῳ κοινωνίας φεύλης, ἔσπιλος μόνος αὐτός, συνέλαβε τὸ ἰδανικὸν τῆς τελειότητος, καὶ ὅχι μόνον τὸ ἐξηγγείλεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπραγματοποίησεν, ἐν τῇ πραγματοποιήσει δ' αὐτοῦ ἐβηκε τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ γινώρισμα τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου εἰπὼν πρὸς αὐτὸν «δὲν εἶσαι ἕξιός μου, ἂν οὕτω δὲν πράξῃς». Καὶ μόναι αὐταὶ αἱ ἀρεταί, ἡ ἀγάπη ἢ μὴ ψυχρανομένη πρὸ οὐδεμιᾶς ἐχθρας, ἡ ἐλεημοσύνη ἢ θάλασσα καὶ ἐκεῖνον, ὅστις ἂν ἠδύνατο θὰ ἐπυγε τὸν ἐλεῶντα, καὶ μόναι αὐταὶ ἀνθρώπους λογινοὺς καὶ καρδίας εὐθείας εἶνε ἱκαναὶ νὰ πέσωσιν ὅτι ὁ κῆρυξ καὶ ὁ ἥρωας αὐτῶν δὲν ἦτο ἀνθρώπος, ἦτο Θεός.

Καὶ ὅμως εὐφρόνησαν οἱ εἰπόντες ὅτι ὁ χριστιανισμὸς εἶνε ἡ θρησκεία τοῦ φανατισμοῦ

καὶ τοῦ μίσους πρὸς τοὺς ἀλλοδοξοῦντας. Δυστυχεῖς ἄνθρωποι οἵτινες δὲν ἐγροσίσθησαν εἰς τὴν νύκτα τοῦ, δὲν κατηνυγίσθησαν ὑπὸ τοῦ φωτός του, δὲν μετεσπιάθησαν ἐπὶ τῶν πετρήγων του! Ἀλλὰ Σὺ, Σὺ πρῶτε καὶ ἀνεξίτητος Ἰησοῦ, μὴ θεῖς τοῦτο αὐτοῖς εἰς ἁμαρτίαν. Ἐν τῷ ἀπείρῳ ἔλειψ' Σοὺ ἐλέησον αὐτούς.

MIX. I. GALLANOS.

ΑΛΗΘΕΙΑ

Ἡ ἐνδελεχὴς τῶν φυσικῶν φαινομένων μελέτη ἐμπνέει βαθειὰν τιμὰ εἰς ἡμᾶς τὴν γνησιότητα πρὸς τὴν ὑπεράτην Σοφίαν, πᾶν δὲ νέον φαινόμενον εἶνε μία ἢ ἀποδείξις τῆς παγκοσμίου ἁρμονίας.

Ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ θρησκεία εἶνε ἡνωμένα διὰ τοῦ αὐτοῦ τύπου ἀδιαφύκτου, ὥστε ἡ ἐπιστήμη δὲν εἶνε ὀρθοῦς ν' ἀναπνεύσῃ χωρὶς τὰ κῆρυξ εἰς ἡμᾶς μάλλον κατωληπτὴν τὴν θρησκείαν. V. COUSIN.

Τὸ καλὸν ἐν τε τῇ φύσει καὶ ἐν τῇ τέχνῃ ἔχει ὡς χαρακτῆρα τὴν ἁρμονίαν καὶ τὴν τάξιν, τὸ ἀγαθὸν ταῦτά τε καὶ τὴν ἀλήθειαν. Ἀγαπᾶν λοιπὸν καὶ ἀνακαρτερεῖν τὸ καλὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῆς τέχνης εἶνε εἰς ἓτι τῶπος τοῦ τιμᾶν καὶ αἰνεῖν τὸν Θεόν, ἀρχὴν τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ καλοῦ, ἀρχὴν πάσης τελειότητος καὶ αὐτοφρονῶν παντὸς ἀγαθοῦ. Ἡ τέχνη ἀγει πρὸς τὴν θρησκείαν. A. PELLISSIER.

Τὸ ἀνθρώπινον μεγαλὸν ἀμικρύνεται ἐκ τοῦ πλησύν Θεοφορέμενον καὶ ἑξαεξήμερον. Ἀλλ' ὁ χαρακτῆρ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοσοῦτον φαίνεται ἁγιώτερος, θαυμαστότερος, λαμπρότερος, ὅσον ἐπιμελέστερον μελετᾶται καὶ βαθύτερον γινώσκεται. Ἰστορεῖα καὶ ποιήσις οὐδὲν παράλληλον παρουσιάζουσιν ἡμῖν.

PHILIPPE CHAFF.

Ἡ ἱθιὰ τοῦ Εὐαγγελίου δὲν εἶνε τόσον ἐν τοῖς βιβλίοις καὶ τοῖς λόγοις, ἀλλ' εἶνε πρὸς πάντας καὶ κατ' ἀνθρώπου βαθμὴν ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Χριστοῦ, ὅστις εἶνε βιβλίον ἡμεωγμένον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, βῆμα εὐγλωττον καὶ ἀντάλαον, καὶ ἐν ᾧ ἀναδείκνυνται καὶ τὸ σύνολον καὶ αἱ ἐλάχισται λεπτομέρειαι τοῦ εὐαγγελικοῦ τόμου... Τὸ ἰδανικὸν κάλλος, ἡ ἰδανικὴ ἀγάπη, ἣν ἐλάτρευεν ὁ Πλάτων, ἐνεσαρκώθησαν καὶ ἐπραγματοποιήθησαν ἐπὶ τοῦ Γαλιθαῖ. Πάντες ἔσμεν ἐν Χριστῷ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ὡς αὐτὸς ἔρ' ἐν ἐκείτῳ ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Οἱ ἄνθρωποι καθίστανται οὕτως πρὸς ἀλλήλους ἀδελφοὶ ὀφειλόντες ν' ἀγαπᾶν ἀλλήλους ὡς ἀγαπᾷ αὐτοὺς ὁ Θεός. Ἡ αὐτὴ ἀγάπη, ἡ ἐνοῦσα ἡμᾶς τῷ Θεῷ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ἐνώσει ἡμᾶς καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν. Ἐν τούτῳ ἑνωώμεν τὴν ἀγά-

πην, ὅτι Ἐκείνος τὴν ψυχὴν Ἀπὸ τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν ἔθη-
κεν. (Ἰωάννης). ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Ὁμοιωσθαι τῷ Θεῷ ὅσον τὸ ἐφ' ἡμῶν κατὰ τὴν
ἀγαθότητα, ἰδοὺ ἡ ἀληθὴς εὐσεβεία. Ἡ εὐσεβὴς ψυχὴ
εἶνε ἀπόστολος εἰς τὴν ἐκείνου, τὸ μῖσος καὶ τὴν κα-
κίαν, τὴν χαρακτηρεῖ δὲ ἡ γλυκύτης, ἐπειδὴ προσπα-
θεῖ νὰ ὁμοιωθῇ τῷ Θεῷ, ὅστις εἶνε ἡ ἀπειρος ἀγα-
θότης. Ἰδοὺ πῶς ἡ εὐσεβεία εἶναι ἀληθὴς ἡ μήτηρ
πασῶν τῶν ἀρετῶν. Α. PELLISIER.

(Ἐκ συλλογῆς Π. Γερογιάννη).

Ο ΕΞΗΓΗΤΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΓΡΑΦΩΝ

Οὕτω καλεῖται νέον περιοδικὸν ἐκκλησια-
στικὸν δις τοῦ μηνὸς ἐκδιδόμενον παρὰ τοῦ
ἐν Μασσαλία ἀρχιεπισκόπου καὶ ἱερέως παρὰ
τῇ ἐκεί ὁρθοδόξῳ Ἑλληνικῇ Κοινότητι κ. Γρη-
γορίου Ζιγαβηνοῦ. ἔχοντες ὅπ' ὄψει τοὺς
ἤδη ἐκδοθέντας τρεῖς ἀριθμοὺς αὐτοῦ κατῃ-
κον θεωροῦμεν νὰ συστήσωμεν αὐτὸ ὡς ἕξιον
ἀναγνώσεως καὶ ὑποστηρίξεως. Ἐρμηνεία τῶν
Γραφῶν καὶ ἐπιστημονικὴ καὶ φιλοσοφικὴ
συνηγορία ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἡθι-
κῆς τοῦ χριστιανισμοῦ, ἰδοὺ ἡ βίβλος τοῦ Ἐ-
ξ η γ η τ ο ὦ τ ὦ ν Ἱ γ ί ω ν Γ ρ α φ ῶ ν.
Προσθέσατε εἰς ταῦτα γλώσσαν ἑλάνθαν, κα-
λογολικὴν, ἀπηλλαγμένην πάσης σχολαστικῆς
τητος καὶ ἐκφρασιν εὐληκτον καὶ σαφῇ καὶ
ἔχετε ἄριστον τὸν Ἐξ η γ η τ ο ὦ τ ὦ ν Ἱ γ ί ω ν.
Ἐν τοῖς ση-
μερινοῖς δὲ καιροῖς, καθ' οὓς παρ' ἡμῶν ἐνώ-
πιον νοινωνίας, δι' ἣν αἱ Γραφαὶ εἶνε βιβλίον
ἐσφαρμισμένον, ἐπιστήμονες καὶ τυχόντες κο-
λυβογράμματοι, οἵτινες ἐπίσης οὐδέποτε ἢ ἐπι-
πυλαῖως τὰς ἀνέγνωσαν, κακολογοῦσι τόσα
κατ' αὐτῶν, ὅ Ἐξ η γ η τ ο ὦ τ ὦ ν Ἱ γ ί ω ν
Γ ρ α φ ῶ ν εἶνε κεκλιμένος νὰ ἐκτελέσῃ σπου-
δαίαν ἀποστολήν, εἰς ἣν ὀφείλουσι διὰ τῆς
ὑποστηρίξεώς των νὰ ἐνισχύσωσιν αὐτὸν οἱ
εὐσεβεῖς οἰκονομειάρχαι καὶ πάντες οἱ φρο-
νοῦντες ὅτι ὁ χριστιανισμὸς εἶνε καὶ ζωὴ αἰ-
ωνία καὶ ψυχὴ ἕκτα τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ
καὶ τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας.

Ἡ συνδρομὴ τοῦ Ἐξ η γ η τ ο ὦ τ ὦ ν Ἱ γ ί ω ν Γ ρ α φ ῶ ν εἶνε ἀσήμαντος, μόνον φρ.
χρυσᾶ 8, πληρωτέα ἀνὰ 4 καθ' ἑξαμηνίαν. Ἡ
δὲ διευθύνσις του ἔχει οὕτω:

A la Rédaction du journal grec 'Ο Ἑξηγητής
Rue de la Grande-Armée, N° 28
MARSEILLE

ΑΝΤΙΤΥΠΑ

τοῦ γνωστοῦ συγγράμματος τοῦ κ. Σκαλεσοῦ.
νῆ «Θρησκεία καὶ Ἐπιστήμη» εὐρίσκονται ἐν
τῷ Γραφείῳ τῆς «Ἀναπλάσεως», ἐπειδὴ τινες
ἀπηνυθύνθησαν πρὸς ἡμᾶς ζητήσαντες τοιαῦτα.
Ἐς τοὺς βουλομένους στέλλονται προκαποστελ-
λομένου τοῦ τιμήματος ὁρισθέντος εἰς φράγ.
πέντε (5).

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ὁ κ. Μιχ. Ι. Γαλανὸς ἀποχωρεῖ ἀπὸ τοῦ
παρόντος μηνὸς τῆς Διευθύνσεως τῆς «Ἀνα-
πλάσεως» παραμένων μόνον ὡς τακτικὸς αὐ-
τῆς συνεργάτης. Ἐπειδὴ δὲ τινες τῶν κκ. ἀν-
ταποκριτῶν καὶ συνδρομητῶν ὁνομαστικῶς
πρὸς αὐτὸν ἐπέγραφον τὰς ἐπιστολάς των ἢ
στελλόμενα χειρόγραφα, ἐν τῷ μέλλοντι ἔς ἐ-
πιγράφωσιν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν Σύλλογον
ἢ τὴν ἐπιτροπήν τῆς «Ἀναπλάσεως».

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ».

Ὁ κ. Χ. Σ. Δ. ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀπέ-
στειλεν εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς «Ἀναπλά-
σεως» ἓν ἀντίτυπον τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκπονηθεῖ-
σης μεθόδου πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Ἀρχαίας Ἑλ-
ληρικῆς Γλώσσης.

Ὁ κ. Ἀθαν. Παπαχρηστόπουλος ἐν ἀν-
τίτυπον τοῦ συγγράμματος τοῦ Καρόλου Τσελ-
σιων «ἡ Ἑλλὰς τῷ 1887» ἐν ἑλληνικῇ μετα-
φράσει.

Οἱ ἐν Πάτρει εἰσδοταὶ κκ. Μέρμερης καὶ
Γαρουφαλῆς ἐν ἀντίτυπον τοῦ ὑπ' αὐτῶν ἐκ-
δοθέντος ποιηματίου «Ἔργα τῆς Φύσεως» ὑπὸ
Κ. Καραντζίνα.

Ὁ κ. Ἀνέστης Κωνσταντινίδης ἐν ἀντί-
τυπου τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντος ποιήματος
τοῦ Γαλάνη «Ἡροδότου τεμάχια κατ' ἐκλο-
γὴν».

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Σ. Πέτρο. Κίρκ' διατριβὴ σας ἐλήφθη ὑποβληθεῖ-
ται εἰς ἐπιτροπήν. Γ. Ἐξαποφ. Κ' πολιν' ἐγράφα-
μεν. — Ἰάκ. Κυρ. καὶ Ἀγ. Σταμπ. Κων' πολιν' ἐνεγρά-
φητε' φύλλα ἐστελλαμεν' ἐγράψαμεν' συνδρομὰς ἀπ'
εὐθείας ταμίαν «Ἀναπλάσεως». — Ἰλ. Γεωρ. Μαγνησ'
ἐνεγράψαμεν μετὰ τῶν ἄλλων φύλλα ἐστελλαμεν. —
Ἰεροδ. Κ. Ζαλ. Ἰωάν. χρήματα ἐλάβομεν συνεμαρφά-
θημεν. — Γρ. Γιοβ. Κίρκ. Κ. Φερ. Κεφαλ. συνδρομὴ
σας ἐλήφθη. — Ἰω. Φούστερ. Μηλ. Βάλ. συνεμαρφά-
θημεν. — Εὐδ. Μαγνησ. Τρίκ. ἐπιστολή σας καὶ χρή-
ματα ἐλήφθησαν. — Δ. Ζαχ. Θεσσαλον. φύλλα ἐστελ-
λαμεν.

Τέτοις Α. Κολαράκη καὶ Ν. Τριανταφύλλου
— Κάτωθεν τοῦ Δημαρχείου. —